

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Knihy versus elektronické čtení

Bakalářská práce

Autor: Lucie Ráthová
Studijní program: B7202 / Mediální a komunikační studia
Studijní obor: Literární dokumentaristika a teorie čtenářství
Vedoucí práce: Mgr. Olga Halamová

Zadání bakalářské práce

Autor: Lucie Ráthová

Studium: P131407

Studijní program: B7202 Mediální a komunikační studia

Studijní obor: Literární dokumentaristika a teorie čtenářství

Název bakalářské práce: **Knihy versus elektronické čtení**

Název bakalářské práce AJ: Books versus electronic reading

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

V bakalářské práci se budu zabývat historií knih a pozdějším rozvojem jejich elektronických verzí. V praktické části formou dotazníkového průzkumu zanalyzuji postoj dnešní společnosti ke knihám a k elektronickému čtení. Závěrem se zaměřím i na postoj knihoven k tomuto tématu. Nedílnou součástí práce je praktická část, jejíž podoba se opírá o pokyny vedoucího práce.

MERTIN, Václav. Rodina v dnešní společnosti a její vliv na čtenářství. U nás : [knihovnický zpravodaj SVK HK]. 2013, roč. 23, č. 1, s. 15- 17. MANGUEL, Alberto. Dějiny čtení. Vyd. 1. Brno: Host, 2007, 480 s. ISBN 978- 80- 7294- 231- 2. ŠIMSA, Jaroslav. Vánoční traktát o čtení knih. 2. vyd. Praha: Kalich, 1991, 85 s. ISBN 80- 7017- 396- 3. (RED). Zkuste jiný způsob čtení. Jičínský deník. 2011, roč. 20, č. 281, s. 1. TRÁVNÍČEK, Jiří. Čtenáři a čtení v České republice: 2007 : první reprezentativní průzkum mezi obyvateli České republiky zaměřený na čtení knih : výsledky průzkumu, jejich popis a utřídění. [Brno: Spolek přátel vydávání časopisu Host], 2008, 39 s. ISBN 978- 80- 254- 3180- 1. Elektronická čtečka. Zpravodaj Šrámkovy Sobotky. 201403- 201404, roč. 51, č. 2, s. 16. 60. výročí založení Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové: Krajská knihovna a její úloha v systému knihoven 4. listopadu 2009 : [sborník z konference. Hradec Králové: Studijní a vědecké knihovna v Hradci Králové, 2009, 99 s. ISBN 978- 80- 7052- 090- 1. PLESLOVÁ, Pavlína. Obecní knihovna. Zpravodaj obce Záměl. 2013, s. 21- 22. Čekání na nejžádanější tituly by mělo skončit. Nové noviny. 2014, roč. 17, č. 48, s. 6. HAVLÍKOVÁ, Jana. Čtečky elektronických knih v knihovnách. U nás : [knihovnický zpravodaj SVK HK]. 2011, roč. 21, č. 3, s. 29. MÁLKOVÁ, Lenka. Čtečky elektronických knih v SVK Hradec Králové. Grand biblio. 2010, roč. 4, 11/12, s. 23.

Garantující pracoviště: Katedra českého jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Olga Halamová

Oponent: Mgr. Petra Bubeníčková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 19.1.2015

..

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 25. 3. 2016

.....

Lucie Ráthová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí bakalářské práce **Mgr. Olze Halamové** za poskytnutí cenných rad při psaní této bakalářské práce, dále pak vedení ZŠ Ronov nad Doubravou. Paní ředitelce **Mgr. Jitce Miřejovské** a paní zástupkyni ředitelky **Mgr. Haně Mojžíšové**, především za ochotu a pomoc s realizací projektové části mé bakalářské práce.

Anotace

RÁTHOVÁ, Lucie. *Knihy versus elektronické čtení*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 70 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá historií tištěných knih a následným vývojem jejich elektronických verzí. Nedílnou součástí teoretické části je i postoj knihoven k elektronickým knihám. Poslední část se zabývá vlivem knihy na čtenáře. Praktická část zkoumá formou dotazníkového šetření povědomí a celkový postoj žáků a studentů z Pardubického kraje k dnešním možnostem čtení. Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké povědomí mají respondenti o elektronických knihách a následně toto zjištění graficky znázornit v rámci jednotlivých věkových kategorií.

Klíčová slova: knihy, historie knih, digitální knihy, elektronické čtení, čtenář

Annotation

RÁTHOVÁ, Lucie. *Books versus electronic reading*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2016. 70 pp. Bachelor Degree Thesis.

The major concern of this bachelor thesis is the history of printed books and evolution of their electronic version. Theoretical part is focused on the attitude of libraries to electronic books. The last part of the thesis explains the effect to various reader. The practical part contains a questionnaire used for gathering information. The practical part also investigates the knowledge and overall attitude of students of various levels of education from the Pardubice region to the current reading. The aim of the bachelor's thesis is find the respondent's knowledge about the electronic books and graphical interpretation about inside of ages.

Keywords: books, books history, digital books, e-reading, book reader

OBSAH

ÚVOD	9
I. Část TEORETICKÁ	10
1 Tištěné knihy	11
1.1 Kniha	11
1.2 Počátky knihy tištěné.....	11
1.3 Knihtisk v Čechách.....	12
1.4 Knižní kultura po vzniku Československa	13
2 Elektronické knihy (e-knihy).....	14
2.1 Počátky elektronické knihy	14
2.2 E-kniha a její formáty	15
2.3 Postavení e-knih v dnešním světě.....	16
2.3.1 Výhody e-knih	17
2.3.2 Nevýhody e-knih	17
2.4 Rozdíly v ceně	18
3 Postoj knihoven k elektronickým knihám.....	19
3.1 Knihovna versus e-kniha	19
3.2 Půjčování e-knih	20
3.3 Půjčování e-čteček.....	20
4 Čtenáři.....	21
4.1 Četba.....	21
4.2 Čtenář	22
4.3 Čtenářské návyky	22
4.4 Vliv četby	23
4.4.1 Instrumentální účinky	23
4.4.2 Prestižní účinky	24

4.4.3	Potvrzovací účinky	24
4.4.4	Estetické účinky.....	24
4.4.5	Rekreační účinky	24
4.4.6	Psychoterapeutické účinky	24
II.	Část PRAKTICKÁ.....	25
5	Knihy versus elektronické knihy.....	26
5.1	Metodologie výzkumu.....	26
5.2	Respondenti výzkumu	26
5.3	Cíle	27
5.4	Hypotézy.....	27
5.5	Dotazníkové šetření	28
5.6	Výsledky výzkumu a jeho grafické zpracování.....	29
6	Zhodnocení hypotéz.....	60
	ZÁVĚR	62
	Seznam použité literatury	63
	Tištěné publikace:.....	63
	Webové stránky:	64
	Seznam tabulek.....	65
	Seznam grafů	67
	Seznam příloh	67

ÚVOD

Knihy jsou nedílnou součástí našich životů už po několik staletí. Od nástupu do první třídy se každý z nás s knihou seznamuje, učí se s ní pracovat a postupně si ke knize vytváří určitý vztah či postoj, který se nejvíce vyvíjí právě v období studia. Každý jedinec je totiž v průběhu studia veden k práci s knihami. Od prvních učebnic, přes povinnou četbu, odbornou literaturu až například po vysokoškolská skripta.

Pokud je ale v dnešní době řeč o knihách, nemusí se jednat jen o knihy v tištěné podobě. V dnešním moderním světě, kdy vše podléhá digitalizaci, se ani knihy nevyhnuly tomuto pokroku. V bakalářské práci *Knihy versus elektronické čtení* se právě tímto moderním pokrokem zabývám.

Teoretická část práce je tvořena z poznatků, načerpaných na základě studia odborné literatury. Tato část se skládá z několika kapitol, z nichž první je zaměřena na knihy tištěné, historii jejich vzniku a následné rozšíření na našem území. Další kapitola je věnovaná knize elektronické, jejíž součástí je kromě historie i výpis hlavních výhod a nevýhod pro představu jejího využití. Následující kapitola je zaměřena na postoj knihoven k tomuto vývoji. Poslední část se zabývá samotným čtenářem a vlivem četby na něj.

Základem praktické části v mé bakalářské práci je výzkum, který je zaměřen na žáky a studenty z různých stupňů studia v rámci Pardubického kraje. Výzkum se v první řadě zabývá oblibou čtenářství mezi respondenty a zjišťuje, jaké mají povědomí o čtení knih v elektronické podobě. Cílem celého šetření je zjistit, zda respondenti vědí o novodobých možnostech čtení a jaké oblibě se u nich tyto možnosti těší.

I. Část TEORETICKÁ

1 Tištěné knihy

1.1 Kniha

Kniha je podle slovníkové definice vyvíjející se způsob fixace sémantických informací v podobě rozsáhlejšího textu či obrazů, které tvoří tematický nebo výtvarný celek; slouží k jejich reprodukci a předávání v prostoru a čase. Text je fixován na různém materiálu. Kniha se stala nejdůležitějším prostředkem masové, vědecké a technické informace, ale také způsobem šíření umělecké literatury.¹

1.2 Počátky knihy tištěné

Nástup tištěné knihy z počátku 15. století neznamenal úplný konec pro knihy rukopisné. Rukopisy byly nadále součástí institucionálních a soukromých knihoven, jejich prostřednictvím se po celé 15. století šířily texty všech literárních druhů. Forma rukopisných knih byla vhodná pro zapisování aktuálních politických názorů, zpráv, paskvilů, letáků, proroctví apod. Lidé z nejrůznějších společenských vrstev uchovávali rukopisné památníky, deníky, paměti a miscelanea. Hlavním důvodem pro další šíření rukopisných knih byl především individuální zájem o text, který nebyl k dispozici tištěný. Opisováním se šířily staré spisy i nová díla, pro něž nebylo možné nalézt nakladatele. Kniha rukopisná se dokázala úspěšněji vyhýbat cenzuře, proto byla rukopisná kniha daleko více určována sociálním prostředím.²

*Gutenbergův vynález*³ zahájil etapu, v níž tištěná kniha rukopisnou nejen nahradila, ale svou výhodností a organizací výroby vytvořila podmínky pro rozšíření knižní kultury v celoevropském měřítku.

---

¹ Srov. *Ilustrovaný encyklopedický slovník*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1981, sv. 2, s. 145.

² Srov. ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. *Knihy kupovati--: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014, s. 32-33. ISBN 978-80-200-2404-6.

³ Vynález spočíval ve zdokonalení procesu již používané sazby skládané z tiskařských liter. Po polovině 15. století se knihtisk rychle rozšířil po Evropě a následně do celého světa. Zdroj → <http://knihtisk.info/historie-knihtisku.php>

1.3 Knihtisk v Čechách

Rychlost rozvoje knižního trhu v Evropě ovlivnil i vývoj knihtisku v českých zemích. Nejstarší tisky českého původu jsou datovány do sedmdesátých let 15. století.⁴

Knižní produkce v českých zemích 16. století se zásluhou knihtisku velmi rozmohla. Dařilo se všem žánrům – od zábavně psané kroniky až po duchovní poezii. Dále se rozšiřovala i jiná forma dějepisné popularizační literatury – kalendáře, tato forma historické literatury posléze podnítila i tvorbu městských kronikářů.⁵

Století 18. představuje významnou etapu ve vývoji moderního knižního obchodu. Ke zvýšení úrovně knižního řádu přispělo ustanovení knihkupeckého řádu, vydaného roku 1772, v řádu byla předepsána i povinná učební doba pro knihkupce, k níž byla předepsána i čtyřletá knihkupecká praxe.⁶

„Sortimentní knižní obchod v českých zemích byl na sklonku 18. století v rukou německých knihkupců a byl závislý na nákupu knih v jižním Německu a v Lipsku. Knižní sortiment určovaly tamější knižní trhy. (...) Podobně tomu bylo i s vydáváním domácích novin a časopisů a jejich rozšiřováním. Také domácí knižní produkce měla německý ráz. Klasicismus, rozlišující mezi vysokým uměním, určeným vyšším a vzdělaným vrstvám, a lidovým uměním dovozoval přijmout za přirozené literární dvojvrstvi. Do sféry zájmu knižního obchodu náležel rozvoj vědecké a krásné literatury přístupné vzdělanému publiku v celé střední Evropě. (...) Literatura v národním jazyce se uplatnila až po uvedení češtiny jako nepovinného předmětu na gymnáziích a dalších požadavků na znalost českého jazyka ve veřejném životě.“⁷

Pro další vývoj knižní kultury měl velký význam vznik středních škol, které začaly v padesátých letech 19. století vzdělávat na vyšší úrovni generaci,

---

⁴ Srov. ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. *Knihy kupovati--: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014, s. 40-41. ISBN 978-80-200-2404-6.

⁵ Srov. ŠTEMBERKOVÁ, Marie. *Literatura v českých zemích*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2000, s. 28. ISBN 80-7200-470-0.

⁶ Srov. ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. *Knihy kupovati--: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014, s. 95. ISBN 978-80-200-2404-6.

⁷ Tamtéž, s. 116-119.

jejíž příslušníci se v šedesátých až osmdesátých letech stali rovnocennými partnery absolventů německých středních škol.⁸

Výuka v českém jazyce přivedla žáky k četbě odborné a krásné literatury a podporovala tak rozvoj českého písemnictví. Kniha česká se tak stala konkurencí pro knihy cizojazyčné, zvláště německé.⁹

1.4 Knižní kultura po vzniku Československa

Češi i Slováci přikládali významnou úlohu národní škole, národním vzdělávacím spolkům a obcím. Po vzniku Československa se očekávala taky pomoc ze strany státu. Veřejné mínění podporované socialistickými stranami začalo vytýkat úředníkům jejich nedostatečnou podporu. Rok poté vyšel sice zákon o veřejných obecních knihovnách. Podléhaly ministerstvu školství a národní osvěty. V souběhu s ním došlo také k zákonné úpravě činnosti osvětových sborů a k organizování lidových kurzů občanské výchovy, vyčleňování finančních prostředků na tyto účely však budilo rozpaky. V roce 1922 stanovil tzv. Malý školský řád povinnost školní docházky na osm let; zároveň rušil všechny dosavadní úlevy ve školní docházce.¹⁰

„Válečné hospodářství vytvořilo za protektorátu podmínky k průniku knihy do všech vrstev české společnosti. Charakter nabídky, s výjimkou spisů propagandistických, spoluurčoval čtenář, který byl na rozdíl od dob minulých velkou měrou současně také kupcem. Tento komerční vztah vedl ovšem i k šíření brakové literatury, která našla cestu zejména k dospívající mládeži ve městech i na venkově.“¹¹

„Za období více než dvaceti let po politických změnách prošel český trh úplnou liberalizací. Podařilo se ho též skrz naskrz transformovat z těžkopádného socialistického kolosu s dlouhými výrobními lhůtami a rigidními edičními plány na systém daleko pružnější a otevřenější, tedy takový, který je schopen uspokojit většinového čtenáře i všechny různé dílčí segmenty a čtenářské subkultury.“¹²

---

⁸ Srov. ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. *Knihy kupovati--: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014, s. 178-179. ISBN 978-80-200-2404-6.

⁹ Srov. Tamtéž, s. 179.

¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 239-241.

¹¹ Tamtéž, s. 298.

¹² Tamtéž, s. 400.

2 Elektronické knihy (e-knihy)

2.1 Počátky elektronické knihy

Rozvoj technologií směřoval vždy k usnadnění lidské práce. V 70. letech minulého století se tak stal rozvoj ICT a internetu racionalizačním procesem a průlomem v přístupu k informacím. Na řadu přichází fenomén zvaný digitalizace, díky tomu se začíná měnit i knižní forma. Digitalizací se textové záznamy převádí technickými prostředky na soubory jedniček a nul a vzniká kniha elektronická (e-kniha, e-book). Podoba e-knihy přináší i řadu výhod, jako je například potřeba rychlého a efektivního šíření informací nebo konzumace textového a grafického obsahu kdykoliv a kdekoliv. Lidé tak mají možnost díky výpočetní technice a mobilním zařízeními nové generace snadněji pracovat s daty a poznávat stále nové možnosti zpracování.¹³

Historie elektronických knih není tak rozsáhlá, jako tomu je u knih tištěných. První snaha o digitální knihu je datována k roku 1971, kdy jistý Michael S. Hart založil *Projekt Gutenberg*¹⁴.

První knihy byly zaměřeny na obory počítačové. Díky rozvoji internetu nebylo potřeba knihy přenášet na hmotných nosičích. Od roku 1988 začaly americké knihovny nabízet zdarma na svých webových stránkách odborné, technické a vědecké e-knihy, které ovšem nebylo možné stáhnout. Také se v tomto roce objevily i první čtečky knih. V roce 2000 dal americký spisovatel Stephen King k dispozici on-line svou knihu *Riding the Bullet*, ovšem číst ji šlo pouze na počítači. Americké knihovny nabízejí od roku 2003 možnost volného stáhnutí beletrie jako tzv. e-půjčování, k roku 2010 tuto službu nabízí 66 % knihoven, a proto je tento rok považován za zlomový v šíření elektronických knih.¹⁵

---

¹³ POKORNÝ, Lukáš. Pohled na historii e-readerů s důrazem na jejich funkce. *Inflow: information journal* [online]. 2012 [cit. 2016-02-07]. ISSN 1802–9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/pohled-na-historii-ereaderu-s-durazem-na-jejich-funkce-0>

¹⁴ „**Projekt Gutenberg** je nejstarší digitální knihovnou, byl založen v roce 1971. Většina děl jsou plné texty knih se statusem volného díla. Projekt se snaží zpřístupnit díla ze své sbírky v otevřených formátech, které je možno používat téměř na každém počítači.“
→ <http://www.knihovna.dolnibousov.cz/products/projekt-gutenberg/>

¹⁵ Srov. Ebook. *Wikipedie*. [online]. 17.1.2016 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ebook>

2.2 E-kniha a její formáty

První české e-knihy vydané komerčními nakladateli se objevili okolo roku 2009, rozšíření jejich produkce je pak datováno až k roku 2011.¹⁶

„Jako u většiny mladých technologických trendů se proto i zde můžeme se značnou nejednotností technologických standardů. E-knihou je vlastně libovolný digitální soubor, který obsahuje textové informace, který je možné číst sekvenčně a který spolu s textem může obsahovat i obrazové či multimediální informace a hypertextové odkazy. Taková definice připouští velkou řadu formátů digitálních souborů, včetně formátů známých už z doby, kdy dnešní e-knihy ještě nebyly rozšířené (například textové soubory TXT a RFT, soubory MS-Wordu DOC a DOCX, soubory PDF, dokumenty Open Office či řada internetových stránek HTML). Různé čtečky knih dokáží také tyto formáty interpretovat a příslušné dokumenty číst. V celosvětovém měřítku se přesto mezi desítkami různých formátů prosazuje následující trojice:

- Nejrozšířenějším formátem je dnes **EPUB**, podporovaný zejména dvěma velkými hráči na poli elektronických technologií – firmami Google a Apple. Tento formát má navíc výhodu, že jde o otevřený standard.
- Formát **MOBI** (resp. AZW či KF8), prosazovaný jako vlastní proprietární formát americkou firmou Amazon. Tento formát je hlavním formátem čteček Kindle, které jsou dnes v České republice pravděpodobně nejrozšířenější. Čtečky pro formát MOBI mají vlastní, vestavěné fonty, jež pak v samotných e-knihách nejsou přítomné. Formát MOBI, na rozdíl od EPUB, neumožňuje použití jiného písma. Tato vlastnost na jedné straně přináší čtenáři i nakladateli určité pohodlí, na druhé straně však omezuje grafické možnosti. Nynější formát KF8 ovšem už s přítomností fontů v elektronické knize počítá.
- Již z dřívějšíka známý formát **PDF**, v němž jsou formátovány dokumenty, jejichž podoba je nezávislá na výstupním zařízení. Pro čtečky e-knih, smartphony a tablety se připravují e-knihy rovněž v tzv. formátu

---

¹⁶ Srov. PISTORIUS, Vladimír a Pavel KOČIČKA. *Jak se dělá e-kniha: příprava elektronických publikací ve formátech EPUB a MOBI*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2015, s. 9. ISBN 978-80-87855-15-7.

„PDF pro čtečky“. Soubory s těmito e-knihami mají ovšem formát standardního PDF, avšak jsou optimalizovány pro menší obrazovky.

Vedle tří zmíněných formátů, uveďme ještě formát **eBook2** firmy Apple, který je hybridem mezi formáty EPUB a PDF. Apple si od něj hodně slibuje zejména ve školství, proto jej doporučuje jako formát pro multimediální učebnice. Formát je bohužel proprietární, vytváří ho pouze aplikace iBooks Author a zobrazit se dá pouze v iBooks na Macu a iPadu.¹⁷

Formáty EPUB a MOBI se liší od formátu PDF především tím, že počítají s různorodostí čtecích zařízení a tudíž i s různě velkými obrazovkami, proto si zde čtenář může sám přizpůsobovat velikost i typ písma. Naopak u PDF je stránka v podstatě neměnná, proto se může PDF formát jevit pro e-knihy jako cizí ale není tomu tak. Tento formát je mezi e-knihami velmi rozšířený a to ze dvou důvodů. Prvním je jednoduchost jejich přípravy kde lze i pomocí virtuálních tiskáren vygenerovat soubor PDF z libovolného textového editoru a druhým důvodem je právě potřeba zachovat rozložení stránek u některých publikací, například u odborných. V tomto případě se předpokládá, že bude e-kniha čtena na čtečkách s dostatečně velkým displejem nebo na notebooku či osobním počítači.¹⁸

2.3 Postavení e-knih v dnešním světě

V dnešním technicky vyspělém světě není pochyb o tom, že je e-kniha knihou budoucnosti. Ačkoliv jsou zatím místa, kde se bez tištěných materiálů neobejdeme, digitalizace je pokrok těžko zastavitelný.

„Proti cenovému tlaku elektronických záznamových médií stojí v současné době vedle tradice vlastně jen nedostatečnost (jakož i cena) zobrazovacích zařízení. Žádné zařízení, žádná obrazovka zatím nedokáže nahradit papír, který lze číst na prudkém slunci i takřka ve tmě, který se neleskne odrazy, který je lehký, který se dá přeložit, strčit do kapsy a bývá vždy po ruce, chceme-li si něco zapsat nebo načmárat.“¹⁹

---

¹⁷ PISTORIUS, Vladimír a Pavel KOČIČKA. *Jak se dělá e-kniha: příprava elektronických publikací ve formátech EPUB a MOBI*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2015, s. 9-10. ISBN 978-80-87855-15-7.

¹⁸ Srov. Tamtéž, s. 10.

¹⁹ Tamtéž, s. 224-225.

2.3.1 Výhody e-knih

- „Pro čtenáře je velmi pohodlné mít knihu, o níž má zájem, okamžitě k dispozici a během pár vteřin si ji stáhnout do své čtečky.
- Čtenář si může ve svém zařízení přizpůsobit formát čteného textu. V horších světelných podmínkách, či pokud špatně vidí, může kupříkladu zvolit větší stupeň písma.
- Prakticky zcela odpadají polygrafické náklady. To vede ke snížení cen elektronických knih oproti cenám knih papírových. Pro nakladatele to přináší navíc velké kapitálové ulehčení, neboť nemusí vést velký sklad vytištěných, ale neprodaných knih.
- Snižuje se i cena distribuce, což opět vede k cenové redukci.“²⁰

2.3.2 Nevýhody e-knih

- „V rámci současných prodejních modelů e-knih si čtenář stáhne zakoupenou knihu do své čtečky, kde si ji sice může přečíst a kde může mít současně několik set knih, ale nemůže s ní zacházet jako s knihou papírovou. Nemůže ji zejména půjčit k přečtení nikomu jinému, aniž by mu poskytl celou svou čtečku. Potíže rovněž nastanou, pokud se čtecí zařízení porouchá.
- E-knihy v sobě skrývají potenciální nebezpečí nelegálního kopírování. I když se velcí distributoři snaží toto riziko v rámci svých prodejních modelů maximálně snížit. Nebezpečí nelegálních kopií bude růst s rozšiřováním trhu s elektronickými knihami. Dosavadní zkušenost s pirátským kopírováním jiných elektronických médií je varující. (...)
- E-knihy zatím svým způsobem využívají trh s papírovými knihami, neboť úspěšná kniha či autor se zpravidla musí nejdříve prosadit v oblasti klasické knihy. Trh s e-knihami tedy využívá reklamu a marketing svého papírového bratra. Klasický knižní trh doposud rovněž plní důležitou informativní funkci, neboť čtenáři se v nové produkci mohou orientovat podle nakladatelství,

---

²⁰ PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha: příručka pro nakladatele*. 3., dopl. a přeprac. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2011, s. 224-225. ISBN 978-80-87053-50-8.

edic i obálek. Prvním sítem, které odfiltruje ze zorného pole čtenářské obce obrovské množství nezáživných či grafomanských textů, je fakt, že do každé nové knihy musí nějaký nakladatel investovat nemalé finanční prostředky. Pokud trh s e-knihami získá větší podíl na trhu s knihami na úkor knih papírových, může nastat zhroucení velkého množství knihkupectví a následně pak celého trhu s klasickými knihami. Čtenáři tak mohou přijít o tradiční a efektivní způsob své orientace. Vyhledávací prostředky beze sporu usnadní cestu k požadované knize, pokud o ní víte, nebo pokud máte zcela jasnou představu, o čem má být. Pro sledování novinek a celkový pohled je však návštěva knihkupectví efektivnější.“²¹

2.4 Rozdíly v ceně

Elektronická kniha by mohla být levnější díky nižším polygrafickým nákladům (cca 25 % z ceny), rovněž se sníží i distribuční náklady. Na rozdíl od papírové knihy má e-kniha vyšší DPH, rozdíl činí v ČR 11% v neprospěch e-knih.²²

„Finanční nenáročnost elektronického publikování zdánlivě uvolňuje autorům ruce – již nepotřebují nakladatele k tomu, aby zaplatili tiskárnu, ani knihkupce, který žije z knihkupeckého rabatu. Avšak elektronické „samopublikování“, jakkoliv je laciné, přináší jiné problémy, které běžně řeší klasická nakladatelství, jak se lze přesvědčit na různých internetových „autorských“ serverech otevřených každému k publikaci vlastního textu:

- Absence redaktora resultuje zpravidla v nekvalitní podobu textu. (...)
- Vlastní typografická úprava autora je většinou znatelně horší než úprava profesionálního typografa. (...)
- Nedostává se relevantních údajů o knize. Široká veřejnost se o jejím „vydání“, tj. vystavení na internetu prakticky nedozví.
- Chybí garance kvality a doporučení, jakým je vydání knihy v renomovaném nakladatelství či ve známé edici.“²³

---

²¹ PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha: příručka pro nakladatele*. 3., dopl. a přeprac. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2011, s. 225-226. ISBN 978-80-87053-50-8.

²² Srov. Tamtéž, s. 226.

²³ Tamtéž, s. 227.

3 Postoj knihoven k elektronickým knihám

3.1 Knihovna versus e-kniha

Elektronické knihy se na první pohled jeví jako škůdci, díky nimž lidé ztrácí potřebu navštěvovat knihovny. Ty už však dnes své místo v oblasti elektronických knih nacházejí a snaží se co nejlépe sehrát svou roli.

„České knihovny s e-knihami v současné době pracují několikerým způsobem. Řada z nich nabízí svým registrovaným uživatelům možnost vypůjčit si domů čtečku elektronických knih. Na ní bývá většinou nahráno několik desítek titulů, které jsou volné z hlediska autorského práva. Základním smyslem této služby je dát čtenářům příležitost vyzkoušet si nové zařízení. Návštěvník knihovny si může bezplatně otestovat několik typů e-čtečky a vybrat si, který mu bude nejvíce vyhovovat a který si případně posléze zakoupí.

Akademické a vědecké knihovny standardně poskytují svým uživatelům přístup do online databází zahraničních e-knih. (...) Databáze bývají po přihlášení číslem čtenářského průkazu a heslem přístupné i z počítačů mimo budovy knihoven. Některé z nich nabízejí možnost stahování celých knih, či jejich částí, krátkodobých výpůjček apod. Vždy záleží na licenčních podmínkách poskytovatele zdroje, jak přesně může knihovna s danou databází zacházet.

V oblasti českých e-knih je situace podstatně složitější. Na elektronické knihy bez hmotného nosiče se nevztahuje knihovní licence, která by knihovnám automaticky dávala právo na jejich půjčování. Povolení lze získat pouze uzavíráním licenčních smluv. Autoři a nakladatelé však zatím řeší spíše to, jak a zda vůbec e-knihy prodávat, přičemž o spolupráci s knihovnami zájem neprojevují a berou ji jako další ohrožení svého obchodu. České knihovny by naopak rády zavedly i u nás podobné modely půjčování e-knih, které již několik let bezproblémově fungují v zahraničí.“²⁴

---

²⁴ ORAVOVÁ, Monika a Gabriela FILIPOVÁ. *E-knihy: aneb první pomoc pro začátečníky* [online]. 1.0. Ostrava: Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, 2012 [cit. 2016-02-19]. ISBN 978-80-7054-139-5. Dostupné z: http://www.novybydzov.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=10716&id_dokumenty=8746

3.2 Půjčování e-knih

Knihovny, které umožňují čtenářům výpůjčky elektronických knih, spolupracují nejčastěji s těmito distributory (EBSCO, eReading.cz, Flexibooks), na jejichž platformě se čtenáři dané knihovny stačí jen zaregistrovat a dále jen prohlížet knihovní katalog s e-knihami a vybírat, popřípadě „půjčovat“ (stahovat off-line knihy na určitou dobu). Podmínky a doby výpůjček se mohou u jednotlivých platform lišit. Hlavní postupy při půjčování e-knih však zůstávají společné.

Stačí být registrovaným čtenářem v dané knihovně. Poté se zaregistrovat na potřebné platformě, s níž knihovna spolupracuje. Podmínkou je také vhodné čtecí zařízení pro čtení e-knih například PC, tablet, chytrý telefon nebo čtečka knih. Poté už stačí jen stáhnout do svého zařízení potřebný software pro čtení a půjčování elektronických knih. Tento postup není shodný s postupem všech knihoven poskytujících tyto služby, je ale nejčastější.

3.3 Půjčování e-čteček

Další službou, kterou poskytují některé knihovny v souvislosti s e-knihami, je půjčování čtecích zařízení. Není známo, kdy přesně se tato služba objevila poprvé, za průlomovou akcí je považováno vystoupení Jany Matějkové a Jiřího Pavlíka Elektronické knihy na Univerzitě Karlově v Praze na konferenci Inforum v roce 2011.²⁵

Například Národní technická knihovna „... pořídila první čtečky k zapůjčení pro zákazníky v roce 2012, později než jiné knihovny. Důvodem váhání byla domněnka, zda by zákazníci měli o takovou službu zájem (...) Čtečky byly zkatalogizovány, uloženy do barevných plastových průhledných obalů/krabic, označeny RFID etiketou. Do obalu byl vložen jednoduchý návod, nabíječka, poučení pro zákazníka (výňatek z knihovního řádu). Zákazník má jedinou povinnost, přinést zařízení nabitě.“²⁶

---

²⁵ Srov. ŘÍMANOVÁ, Radka a Lenka ŠATAVOVÁ. E-čtečky v českých knihovnách. In: *Knihovny současnosti: 2013*. 1. vydání. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2013, s. 92-98. ISBN 978-80-86249-68-1. ISSN 1805-6962.

²⁶ Tamtéž.

4 Čtenáři

4.1 Četba

Čtení je neodmyslitelnou součástí života každého z nás. Život bez této dovednosti by byl velmi náročný. Drtivá většina lidí, by nedokázala dojet do práce, školy ani na jiné místo určené, jelikož by si nedokázali „přečíst“, kudy vede cesta, jaký tam jede vlak, odkud jede autobus a podobně. Spousta z nás by nedokázala nakoupit potraviny, které dnes a denně využíváme v našich domácnostech, nikdo z nás by totiž nepřečetl, co je cukr a co je sůl. Dalším velkým problémem by mohly být kupříkladu léky, nikdo z nás by nedokázal přečíst příbalový leták s informacemi a pokyny, jak léky užívat, a varování, čemu se při užívání vyhnout. Toť jen něco málo z běžného života. Přesuneme-li se do života studentského či profesního jsme na tuto dovednost odkázáni o to víc.

Četba je totiž pro mnohé způsob, jakým lze získat nové informace, popřípadě si jejich množství rozšířit. Pro studenty je to dovednost, díky které dokáží celé studium vstřebávat vědomostí z nejrůznějších školních předmětů. Dále je to i jeden ze způsobů, který mnozí lidé volí k odreagování a relaxaci.

Čtením lidé nenabývají jen vědomostí, tato činnost má vliv také na zdokonalení čtenářské gramotnosti. Lidé si díky čtení zároveň rozšiřují svou slovní zásobu, dokáží se orientovat i v různých stylech psaní. Čtenář zkušený a pozorný se zvládne postupem času i orientovat ve zprávách a informacích, které jsou mu dnes a denně předkládány periodickým tiskem, internetem i jinými médii. Dále pak na základě vlastních zkušeností, zvládne vyhodnotit věrohodnost čtených zpráv.

4.2 Čtenář

V předchozím odstavci (5.1) jsme si ukázali, že za čtenáře mohou být považováni všichni lidé, kteří umí číst²⁷. Následující charakteristika nám však ukáže i jiné úhly pohledu na osobu, kterou považujeme za čtenáře.

Záleží především na „ (...) účelu definice. **Obecně** - je čtenářem každá osoba, která umí číst; z hlediska **aktuálního** - je to osoba právě čtoucí, z hlediska **substanciálního** - osoba se zájmem o četbu (literárního i neliterárního obsahu). Z hlediska **psychologie čtenáře** - se jedná o jedince, který vnímá psaný text, rozumí mu a psychologicky jej konzumuje, má k němu zájmový vztah.“²⁸

4.3 Čtenářské návyky

Stejně jako je tomu u jakéhokoliv jiného návyku i čtenářské návyky jsou zcela individuální záležitostí a každý jedinec má ty své. „Čtenářský návyk je způsob, jakým čtenář zachází s knihou, jak ji získává, čte apod. Návyk je tedy určitý druh chování. Někdo je zvyklý číst před spaním, číst vleže, číst v určitou denní dobu, dělat si výpisky z přečteného, přemýšlet či diskutovat o přečteném, pořizovat si ‘sebrané’ spisy, tj. nevracet vypůjčené knihy apod. Ve čtenářských návycích se odráží osobnost čtenáře. Člověk svědomitý a důsledný dočte knihu do konce, i když se mu nelíbí a je nudná, člověk povrchní a se slabou vůlí nedovede překonat nezajímavé pasáže a knihu odloží, aniž ji dočte.“²⁹

Vztah k četbě je důležitý a u každého jedince by měl být postupně vyvíjen. „S výchovou čtenáře je třeba začít už v útlém dětství, je třeba položit dobré základy nejen technice čtení, ale i základy správného vztahu ke knize a pěstovat správné čtenářské návyky. Do vztahu ke knize vstupuje člověk v dětství nejprve jako posluchač, protože dítěti se předčítá, později jako aktivní čtenář, který se učí číst a je k četbě veden nejen ve škole ale i mimo školu – v rodině, v knihovně.“³⁰

---

²⁷ Srov. VÁŠOVÁ, Lidmila. *Čtenáři a uživatelé informací: (základy psychologie a pedagogiky čtenáře): učební text*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 13.

²⁸ VÁŠOVÁ, Lidmila. *Čtenáři a uživatelé informací: (základy psychologie a pedagogiky čtenáře): učební text*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 13.

²⁹ Tamtéž, s. 26.

³⁰ Tamtéž, s. 29.

4.4 Vliv četby

Každý čtenář má naprosto individuální vkus při výběru knih. Stejně tak i každý čtenář je naprosto individuálně ovlivňován tím, co čte.

„Působení knihy na čtenáře je podmíněno jeho psychickou individualitou, která se však sama může vlivem četby měnit. Kniha může být hodnocena různě různými lidmi. Tehdy hovoříme o interindividuálním rozdílu působení četby. Jestliže je tatáž kniha hodnocena jedincem různě v průběhu jeho vývoje, hovoříme o intraindividuálním rozdílu v působení četby. Tak jako existují protikladné osobnosti, tak budou existovat protikladné čtenářské vztahy k téže knize. Účinky četby jsou rozmanité jak podle povahy čtenáře, tak podle typu knihy či jiného dokumentu.

Sociální psychologové zpravidla rozeznávají:

- Instrumentální účinky
- Prestižní účinky
- Potvrzovací účinky
- Estetické účinky
- Rekreační účinky
- Psychoterapeutické účinky“³¹

4.4.1 Instrumentální účinky

„Četba přináší určité informace, kterých jedinec využívá při řešení praktických životních problémů, konkrétních úkolů a situací. Spadá sem jak okruh literatury naučné, technické, příručkové, tak můžeme zahrnout i beletrii, která mnohdy ukáže na základě analogie způsob řešení určité čtenářovy situace.“³²

---

³¹ VÁŠOVÁ, Lidmila. *Čtenáři a uživatelé informací: (základy psychologie a pedagogiky čtenáře): učební text*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 25-26.

³² Tamtéž, s. 25.

4.4.2 Prestižní účinky

„Čtenář, patřící k určité sociálně psychologické skupině vyhledává literaturu takového druhu, která chválí jeho skupinu, což zpětně posiluje jeho pozitivní vztah ke skupině a vede k identifikaci s těmi, kteří dosáhli cílů, o něž čtenář sám usiluje.“³³

4.4.3 Potvrzovací účinky

„Čtenář má určité názory na skutečnost a na sporné otázky. V četbě hledá potvrzení svého stanoviska a svých názorů.“³⁴

4.4.4 Estetické účinky

„Četba obohacuje estetickou zkušenost čtenáře, neboť sama je uměleckým artefaktem. Pokud se jedná o dobrou beletrii, je tento účinek evidentní, ale nesmíme zapomínat, že estetické účinky má i četba literatury uměleckonaučné a odborné.“³⁵

4.4.5 Rekreační účinky

„Četba je formou odpočinku, čtenář příjemně tráví volný čas, četbou se pobaví, odreaguje, zapomene na starosti apod.“³⁶

4.4.6 Psychoterapeutické účinky

„Četba má zpravidla únikovou funkci, protože bývá reakcí na životní konflikty, kdy člověk právě v intenzivní četbě může najít únik ze složité situace. Na tomto principu je založena biblioterapie, neboli léčba četbou (knihou). (...) užívá se při léčení psychických a nervových poruch, ale postupně by se měla zavádět i do těch léčebných zařízení, kde je pacient umístěn dlouhodobě, např. chirurgická oddělení, rehabilitační ústavy apod.“³⁷

---

³³ VÁŠOVÁ, Lidmila. *Čtenáři a uživatelé informací: (základy psychologie a pedagogiky čtenáře): učební text*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 25.

³⁴ Tamtéž, s. 25.

³⁵ Tamtéž, s. 25-26.

³⁶ Tamtéž, s. 26.

³⁷ Tamtéž, s. 26.

II. Část PRAKTICKÁ

5 Knihy versus elektronické knihy

5.1 Metodologie výzkumu

V praktické části bakalářské práce „Knihy versus elektronické čtení“ byly v první řadě stanoveny cílové skupiny, na které měl být celý výzkum orientován.

Následně byly určeny cíle samotného výzkumu, na jejichž základě byly vytvořeny hypotézy a poté zvolena metoda dotazníkového šetření.

5.2 Respondenti výzkumu

Cílovými skupinami celého výzkumu se stali žáci a studenti. Rozdělení bylo do čtyř skupin, a to podle stupně studia. Celý výzkum probíhal v rámci Pardubického kraje.

První skupinou respondentů byli žáci prvního stupně Základní školy v Ronově nad Doubravou, konkrétně šlo o žáky páté třídy, pro které byla zároveň uspořádána přednáška na téma „Knihy versus elektronické čtení“, která proběhla v rámci projektové části bakalářské práce. V závěru přednášky dostali žáci k vyplnění papírovou verzi dotazníku. Druhou skupinou byli rovněž žáci Základní školy v Ronově nad Doubravou, tentokrát šlo o žáky osmých tříd, kteří se také zúčastnili přednášky na toto téma. Fotografie z pořádané přednášky jsou součástí příloh (Příloha A).

Třetí skupinou respondentů byli studenti Gymnázia Josefa Ressela v Chrudimi, kteří byli osloveni internetovou cestou. Pomocí sociálních sítí jim byla poskytnuta elektronická podoba dotazníku. Čtvrtou oslovenou skupinou byli studenti Univerzity Pardubice, jejichž zapojení do výzkumu probíhalo stejně jako u třetí skupiny respondentů.

5.3 Cíle

Cíl č. 1

Zjistit, zda žáci a studenti mají raději knihy klasické nebo dávají přednost jejich elektronickým podobám.

Cíl č. 2

Zjistit, zda žáci a studenti navštěvují knihovny, či jestli jejich funkce upadá.

Cíl č. 3

Zjistit, zda všichni žáci a studenti se s elektronickou knihou již setkali a měli možnost ji využít.

Cíl č. 4

Zjistit, zda žáci a studenti vnímají nějaký rozdíl při čtení knihy elektronické v porovnání s knihou tištěnou.

5.4 Hypotézy

Hypotéza č. 1

Domnívám se, že alespoň 50 % respondentů navštěvuje knihovny.

Hypotéza č. 2

Domnívám se, že více jak 40 % respondentů čte knihy jen z povinnosti, či kvůli studiu.

Hypotéza č. 3

Domnívám se, že více jak 75 % respondentů má radost, když dostane knihu jako dárek.

Hypotéza č. 4

Domnívám se, že více jak 80 % respondentů se již s elektronickou podobou knihy setkala.

Hypotéza č. 5

Domnívám se, že více jak 75 % respondentů využívá některé z elektronických zařízení, ve kterém je možnost elektronické knihy číst.

Hypotéza č. 6

Domnívám se, že více jak 70 % respondentů dává elektronické knize přednost před knihou klasickou.

5.5 Dotazníkové šetření

Výzkum probíhal od prosince roku 2015 do února roku 2016. Dotazník byl anonymní a obsahoval celkem 17 otázek. Tvorba jednotlivých otázek se odvíjela od předem stanovených cílů výzkumu. V dotazníku byla převaha uzavřených otázek, a to s ohledem na nejmladší oslovené respondenty. Celkem bylo 13 uzavřených, z toho pouze 4 polouzavřené otázky.

Otázky č. 1 a 2 zjišťovaly pohlaví a stupeň studia respondentů, tyto informace byly využity jen v grafickém zpracování výzkumu, a to k rozřídění respondentů do příslušných tabulek. Výsledky výzkumu proto začínají až otázkou č. 3.

Dotazník je součástí příloh (Příloha B).

5.6 Výsledky výzkumu a jeho grafické zpracování

Otázka č. 3: Jak pravidelně čtete?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 1: Pravidelnost čtení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Nečtu vůbec	0	3	3	15 %
Čtu pravidelně	1	1	2	10 %
Přečtu průměrně jednu knihu za měsíc	8	4	12	60 %
Čtu častěji (více knih za měsíc)	1	2	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 2: Pravidelnost čtení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Nečtu vůbec	0	2	2	10 %
Čtu pravidelně	4	1	5	25 %
Přečtu průměrně jednu knihu za měsíc	3	5	8	40 %
Čtu častěji (více knih za měsíc)	3	2	5	25 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 3: Pravidelnost čtení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Nečtu vůbec	1	3	4	20 %
Čtu pravidelně	2	6	8	40 %
Přečtu průměrně jednu knihu za měsíc	4	1	5	25 %
Čtu častěji (více knih za měsíc)	3	0	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 4: Pravidelnost čtení - vysoká škola

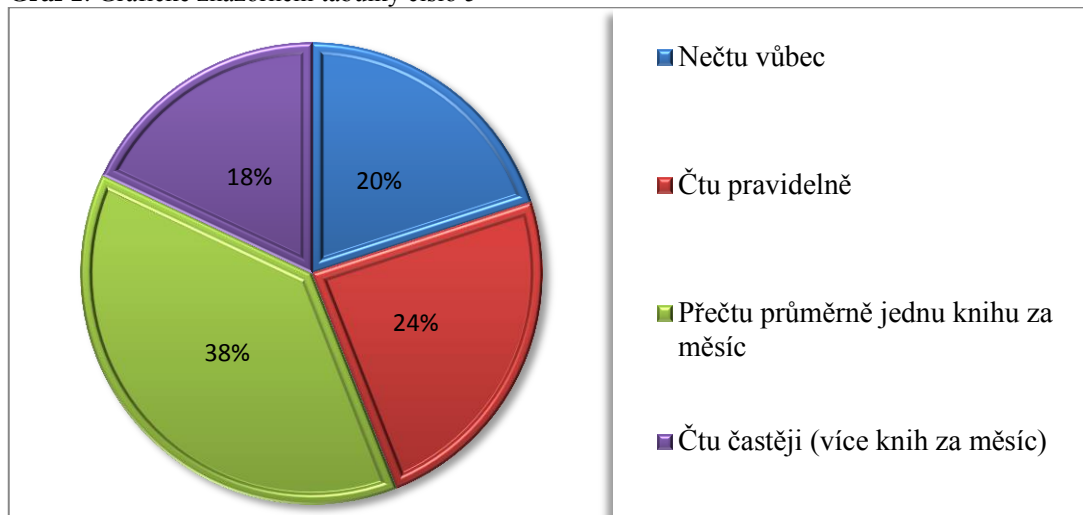
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Nečtu vůbec	1	3	4	20 %
Čtu pravidelně	2	6	8	40 %
Přečtu průměrně jednu knihu za měsíc	4	1	5	25 %
Čtu častěji (více knih za měsíc)	3	0	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 5: Pravidelnost čtení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Nečtu vůbec	2	14	16	20 %
Čtu pravidelně	10	9	19	24 %
Přečtu průměrně jednu knihu za měsíc	18	13	31	38 %
Čtu častěji (více knih za měsíc)	10	4	14	18 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 1: Grafické znázornění tabulky číslo 5

Otázka č. 3 měla zjistit pravidelnost čtení u respondentů, odpovědi jsou v závěru téměř vyrovnané. Nejméně vyskytovanou odpovědí je častější čtení, ve kterém je myšleno více knih za měsíc. Procentuálně nejvíce respondentů přečte v průměru alespoň jednu knihu za měsíc.

Otázka č. 4: Navštěvujete knihovnu, abyste si půjčili knihy?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 6: Navštěvy knihovny - 1. stupeň základní školy

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, často	2	4	6	30 %
Ano, občas (ne každý měsíc)	8	5	13	65 %
Ne, nemám ani průkazku	0	1	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 7: Navštěvy knihovny - 2. stupeň základní školy

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, často	0	1	1	5 %
Ano, občas (ne každý měsíc)	9	7	16	80 %
Ne, nemám ani průkazku	1	2	3	15 %
Celkem	10	10	20	100%

Respondenti ze střední školy

Tabulka 8: Navštěvy knihovny - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, často	4	1	5	25 %
Ano, občas (ne každý měsíc)	6	7	13	65 %
Ne, nemám ani průkazku	0	2	2	10 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 9: Navštěvy knihovny - vysoká škola

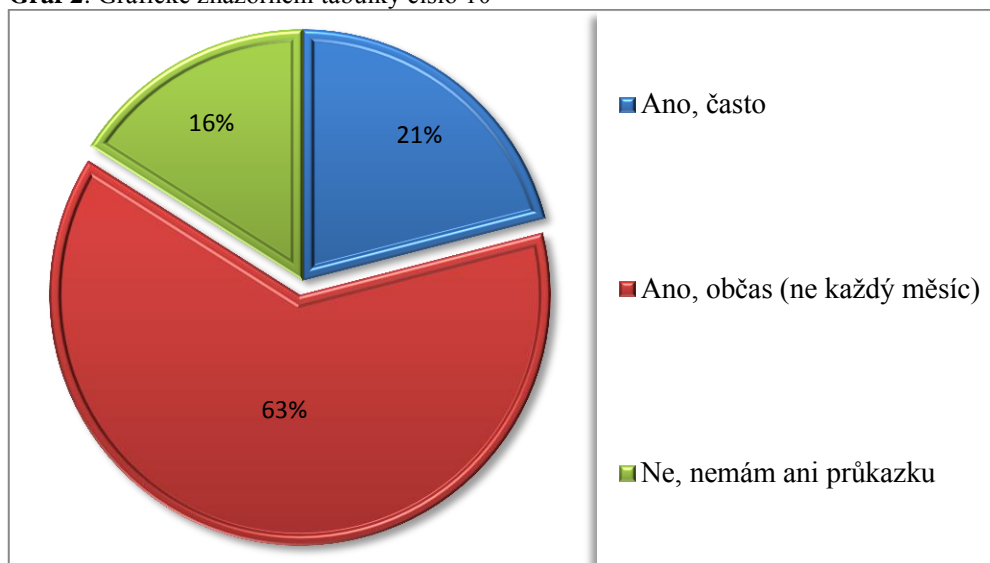
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, často	3	2	5	25 %
Ano, občas (ne každý měsíc)	3	5	8	40 %
Ne, nemám ani průkazku	4	3	7	35 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 10: Návštěvy knihovny - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, často	9	8	17	21 %
Ano, občas (ne každý měsíc)	26	24	50	63 %
Ne, nemám ani průkazku	5	8	13	16 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 2: Grafické znázornění tabulky číslo 10

Tato informativní otázka zaměřená na návštěvnost knihovny ukazuje, že více jak polovina respondentů, knihovny navštěvuje i když ne každý měsíc. Největšími skupinami občasných návštěvníků jsou žáci základní školy. Minimum z nich odpovědělo, že nemají ani průkazku do knihovny. Obdobné výsledky jsou viditelné i mezi respondenty ze střední školy.

Kde však nacházíme znatelné rozdíly, jsou vysokoškolští studenti. V této skupině vidíme, že procentuálně převažují studenti, kteří nemají průkazku do knihovny nad studenty, kteří jsou naopak návštěvníky častými.

Otázka č. 5: Máte doma svou knihovnu? Jak je asi velká?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 11: Domácí knihovna - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Malá (do 15 knih)	0	1	1	5 %
Střední (15-40 knih)	6	2	8	40 %
Velká (40 a více knih)	4	2	6	30 %
Nemám doma žádnou svou knihu	0	5	5	25 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 12: Domácí knihovna - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Malá (do 15 knih)	3	0	3	15 %
Střední (15-40 knih)	4	2	6	30 %
Velká (40 a více knih)	2	6	8	40 %
Nemám doma žádnou svou knihu	1	2	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 13: Domácí knihovna - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Malá (do 15 knih)	1	1	2	10 %
Střední (15-40 knih)	6	3	9	45 %
Velká (40 a více knih)	3	5	8	40 %
Nemám doma žádnou svou knihu	0	1	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 14: Domácí knihovna - vysoká škola

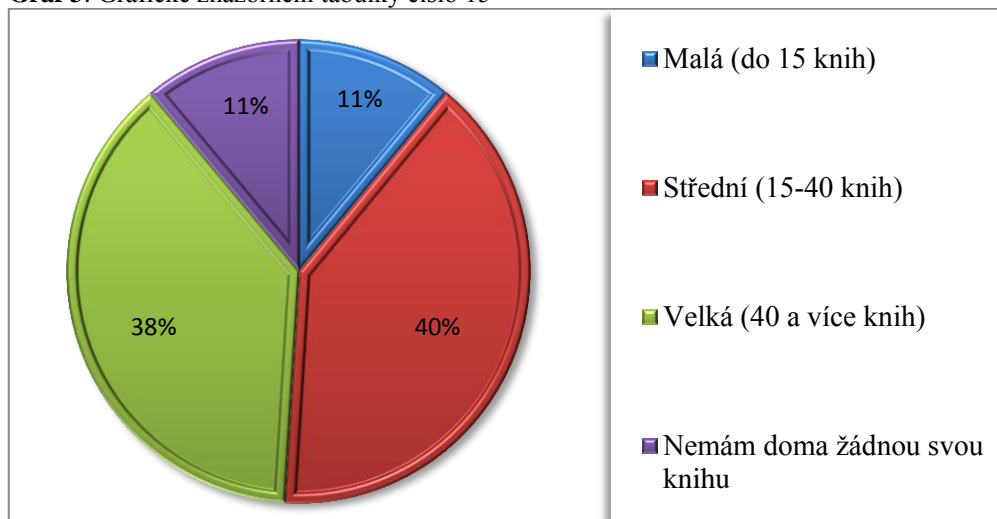
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Malá (do 15 knih)	1	2	3	15 %
Střední (15-40 knih)	5	4	9	45 %
Velká (40 a více knih)	4	4	8	40 %
Nemám doma žádnou svou knihu	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 15: Domácí knihovny - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Malá (do 15 knih)	5	4	9	11 %
Střední (15-40 knih)	21	11	32	40 %
Velká (40 a více knih)	13	17	30	38 %
Nemám doma žádnou svou knihu	1	8	9	11 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 3: Grafické znázornění tabulky číslo 15

V této otázce jsou odpovědi nejrozdílnější u možnosti, nemám doma žádné své knihy. Rozdíl je znatelný od žáků základní školy, kde tato možnost byla volena nejvíce, v porovnání s ostatními skupinami, až po vysokoškolské studenty, kde tuto odpověď nezvolil nikdo.

Otázka č. 6: Baví Vás čtení?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 16: Obliba čtení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Moc baví	5	2	7	35 %
Docela baví	5	4	9	45 %
Spíš nebaví	0	2	2	10 %
Vůbec nebaví	0	2	2	10 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 17: Obliba čtení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Moc baví	3	2	5	25 %
Docela baví	6	3	9	45 %
Spíš nebaví	1	2	3	15 %
Vůbec nebaví	0	3	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 18: Obliba čtení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Moc baví	5	4	9	45 %
Docela baví	5	4	9	45 %
Spíš nebaví	0	2	2	10 %
Vůbec nebaví	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 19: Obliba čtení - vysoká škola

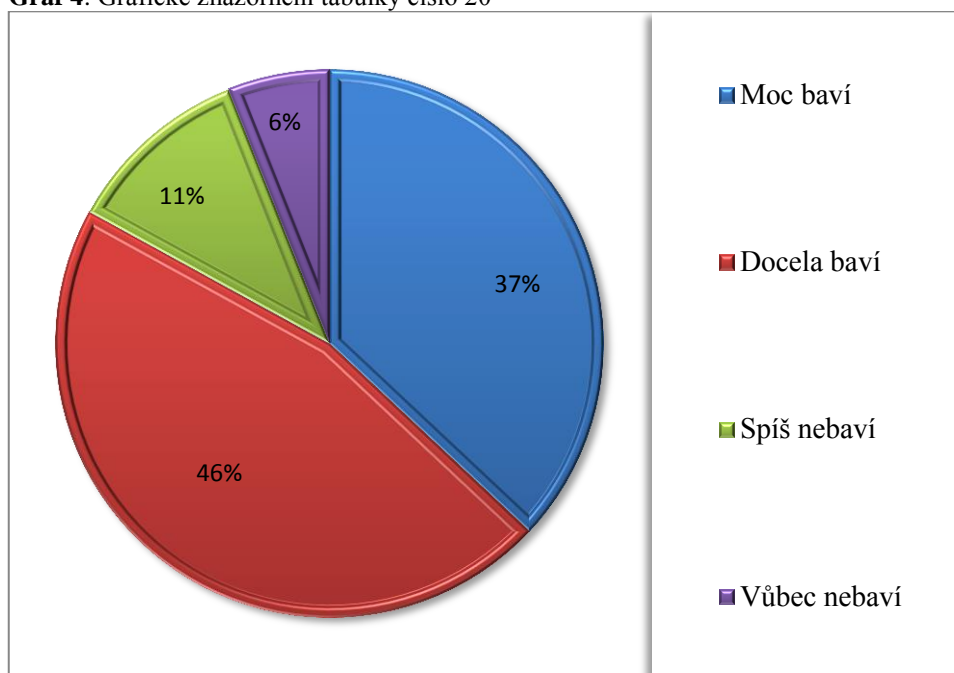
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Moc baví	4	4	8	40 %
Docela baví	6	4	10	50 %
Spíš nebaví	0	2	2	10 %
Vůbec nebaví	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 20: Obliba čtení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Moc baví	17	12	29	37 %
Docela baví	22	15	37	46 %
Spíš nebaví	1	8	9	11 %
Vůbec nebaví	0	5	5	6 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 4: Grafické znázornění tabulky číslo 20

Cílem otázky č. 6 bylo zjistit, jak žáky a studenty čtení baví. U všech respondentů převažují odpovědi, že je čtení docela baví, popřípadě je baví moc. Mezi žáky základní školy se však vyskytují i odpovědi, že je čtení nebaví vůbec.

Otázka č. 7: Co Vás motivuje ke čtení?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 21: Motivace ke čtení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Čtu pro pobavení, odpočinek	6	2	8	40 %
Čtu, protože rád/a zjišťuji nové věci	2	4	6	30 %
Čtu jen z povinnosti, kvůli škole	2	4	6	30 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 22: Motivace ke čtení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Čtu pro pobavení, odpočinek	7	3	10	50 %
Čtu, protože rád/a zjišťuji nové věci	0	2	2	10 %
Čtu jen z povinnosti, kvůli škole	3	5	8	40 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 23: Motivace ke čtení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Čtu pro pobavení, odpočinek	8	6	14	70 %
Čtu, protože rád/a zjišťuji nové věci	1	2	3	15 %
Čtu jen z povinnosti, kvůli škole	1	2	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 24: Motivace ke čtení - vysoká škola

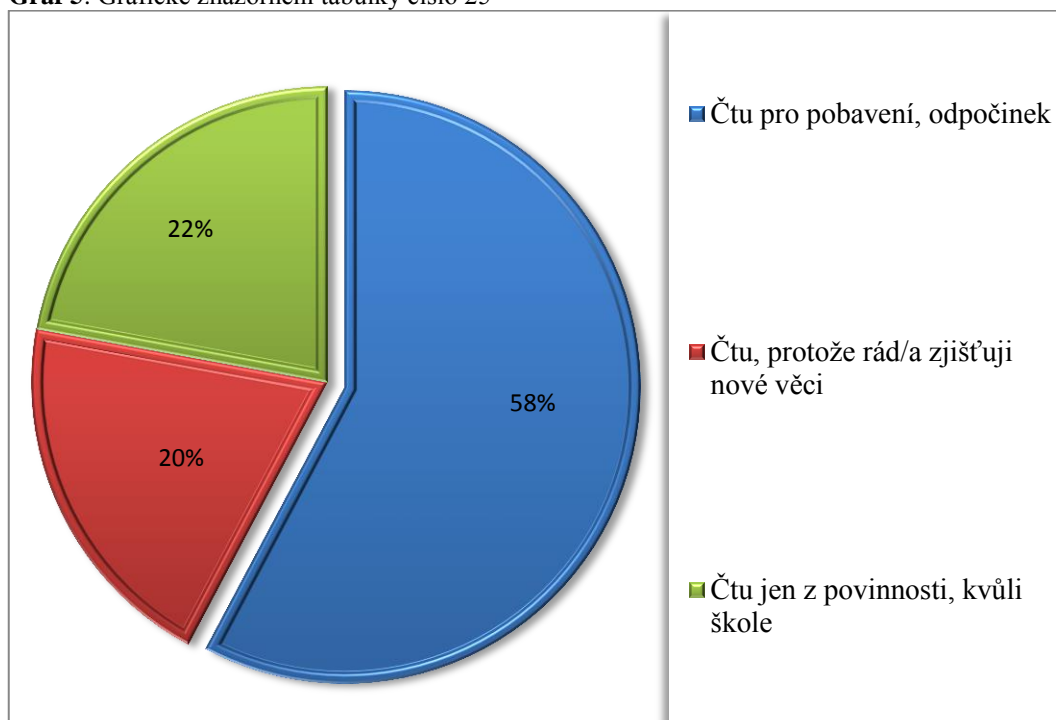
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Čtu pro pobavení, odpočinek	10	4	14	70 %
Čtu, protože rád/a zjišťuji nové věci	0	5	5	25 %
Čtu jen z povinnosti, kvůli škole	0	1	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 25: Motivace ke čtení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Čtu pro pobavení, odpočinek	31	15	46	58 %
Čtu, protože rád/a zjišťuji nové věci	3	13	16	20 %
Čtu jen z povinnosti, kvůli škole	6	12	18	22 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 5: Grafické znázornění tabulky číslo 25

Otázka č. 7 je zaměřená na důvody, které respondenty vedou ke čtení. Převaha respondentů čte pro pobavení a odpočinek. Jen 20 % respondentů čtením rádo zjišťuje nové informace, a dále 22% respondentů čte jen ze školní povinnosti.

Otázka č. 8: Kde hledáte inspiraci k tomu, co budete číst?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 26: Inspirace ke čtení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Televize, internet, rádio, noviny, časopisy, propagační letáky	3	5	8	40 %
Kamarádi, rodina	5	4	9	45 %
Učitelé, knihovníci	2	1	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 27: Inspirace ke čtení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Televize, internet, rádio, noviny, časopisy, propagační letáky	5	3	8	40 %
Kamarádi, rodina	4	2	6	30 %
Učitelé, knihovníci	1	5	6	30 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 28: Inspirace ke čtení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Televize, internet, rádio, noviny, časopisy, propagační letáky	5	5	10	50 %
Kamarádi, rodina	2	4	6	30 %
Učitelé, knihovníci	3	1	4	20 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 29: Inspirace ke čtení - vysoká škola

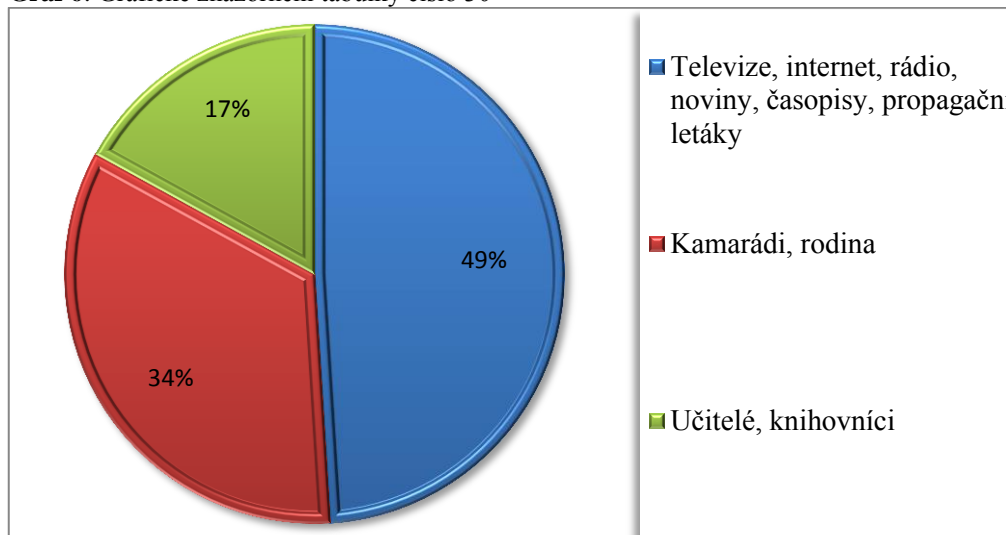
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Televize, internet, rádio, noviny, časopisy, propagační letáky	6	7	13	65 %
Kamarádi, rodina	4	2	6	30 %
Učitelé, knihovníci	0	1	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 30: Inspirace ke čtení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Televize, internet, rádio, noviny, časopisy, propagační letáky	19	20	39	49 %
Kamarádi, rodina	15	12	27	34 %
Učitelé, knihovníci	6	8	14	17 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 6: Grafické znázornění tabulky číslo 30

Cílem otázky č. 8 bylo zjistit, kde respondenti hledají inspiraci k tomu, co budou číst. Téměř polovina z nich vybírá díky televizi, internetu, časopisům a propagačním letákům. Dalších 34 % respondentů dává na doporučení svých kamarádů a rodiny. Poslední část respondentů si ráda nechá poradit i od učitelů popřípadě pracovníku knihovny.

Otázka č. 9: Je pro Vás kniha dobrým dárkem?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 31: Kniha jako dárek - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dostávám je rád/a	9	6	15	75 %
Dostávám je nerád/a	0	1	1	5 %
Nedostávám knihy	1	0	1	5 %
Ještě nikdy jsem knihu nedostal/a	0	3	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 32: Kniha jako dárek - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dostávám je rád/a	8	3	11	55 %
Dostávám je nerád/a	1	3	4	20 %
Nedostávám knihy	0	4	4	20 %
Ještě nikdy jsem knihu nedostal/a	1	0	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 33: Kniha jako dárek - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dostávám je rád/a	10	7	17	85 %
Dostávám je nerád/a	0	1	1	5 %
Nedostávám knihy	0	2	2	10 %
Ještě nikdy jsem knihu nedostal/a	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 34: Kniha jako dárek - vysoká škola

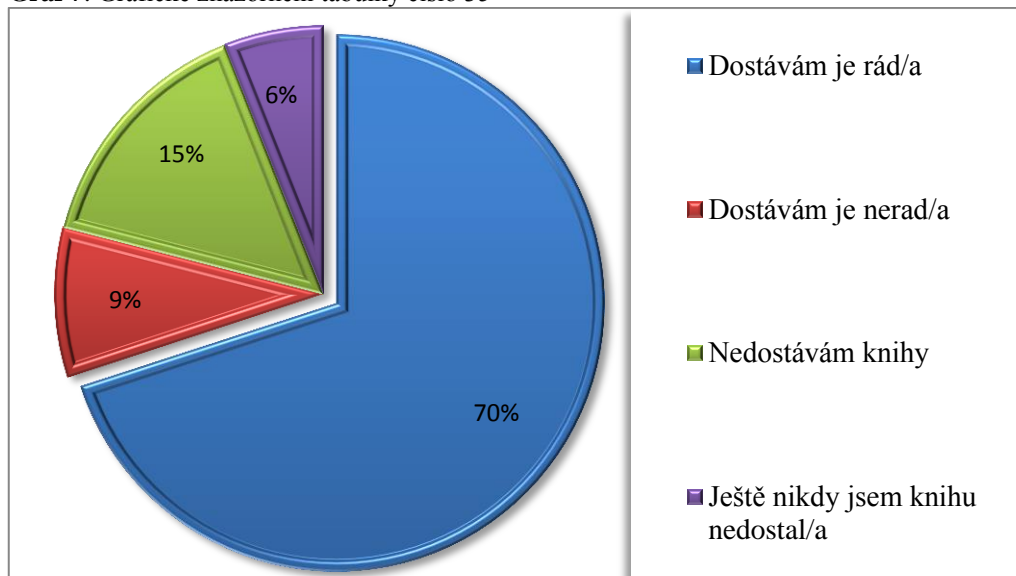
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dostávám je rád/a	9	4	13	65 %
Dostávám je nerad/a	0	1	1	5 %
Nedostávám knihy	1	4	5	25 %
Ještě nikdy jsem knihu nedostal/a	0	1	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 35: Kniha jako dárek - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dostávám je rád/a	36	20	56	70 %
Dostávám je nerad/a	1	6	7	9 %
Nedostávám knihy	2	10	12	15 %
Ještě nikdy jsem knihu nedostal/a	1	4	5	6 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 7: Grafické znázornění tabulky číslo 35

Tato otázka měla poukázat na vztah respondentů k knihám. V otázce byli dotazováni, zda knihy dostávají rádi darem. Mezi všemi respondenty převažovala odpověď, že knihy dostávají rádi. V závěrečném shrnutí je to přesně 70 % respondentů.

Otázka č. 10: Přečetl/a jste někdy knihu v digitální podobě?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 36: Čtení digitální knihy - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, jednou	4	3	7	35 %
Ano, čtu je běžně	0	1	1	5 %
Ne, nikdy	6	6	12	60 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 37: Čtení digitální knihy - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, jednou	4	1	5	25 %
Ano, čtu je běžně	2	3	5	25 %
Ne, nikdy	4	6	10	50 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 38: Čtení digitální knihy - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, jednou	4	5	9	45 %
Ano, čtu je běžně	4	2	6	30 %
Ne, nikdy	2	3	5	25 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 39: Čtení digitální knihy - vysoká škola

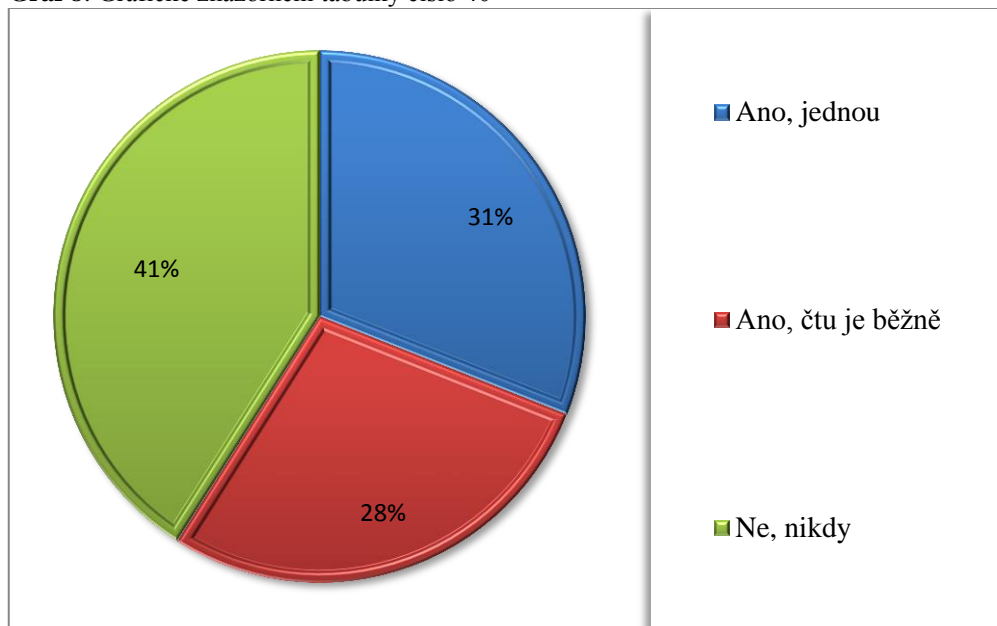
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, jednou	3	1	4	20 %
Ano, čtu je běžně	5	5	10	50 %
Ne, nikdy	2	4	6	30 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 40: Čtení digitální knihy - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, jednou	15	10	25	31 %
Ano, čtu je běžně	11	11	22	28 %
Ne, nikdy	14	19	33	41 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 8: Grafické znázornění tabulky číslo 40

V otázce č. 10 se od dotazů zaměřených na čtenářství přesouváme k formám knih. Tato otázka zjišťuje, zda všichni respondenti už měli možnost se v dnešní době setkat s elektronickou knihou a vyzkoušet si její čtení.

U žáků základní školy převažuje odpověď, ze které zjišťujeme, že tuto možnost nikdy neměli, zároveň u těchto skupin respondentů vidíme, že pár jednotlivců digitální knihy běžně využívá.

Mezi staršími respondenty už jsou odpovědi téměř vyrovnané, i když i zde máme možnost naopak vidět pár jedinců, kteří se s touto podobou knihy zatím nesešli.

Otázka č. 11: Používáte nějaké zařízení, ve kterém se dají elektronické knihy číst? (PC, smartphone, tablet, čtečka)

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 41: Elektronické zařízení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano	4	4	8	40 %
Ne	6	6	12	60 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 42: Elektronické zařízení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano	7	6	13	65 %
Ne	3	4	7	35 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 43: Elektronické zařízení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano	5	8	13	65 %
Ne	5	2	7	35 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 44: Elektronické zařízení - vysoká škola

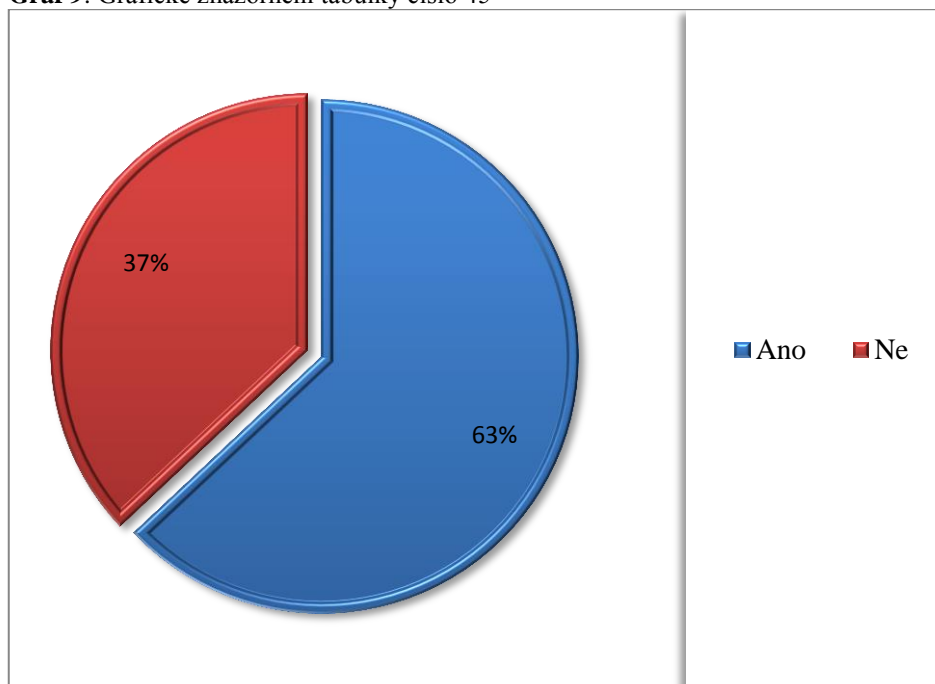
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano	6	9	15	75 %
Ne	4	1	5	25 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 45: Elektronické zařízení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano	23	27	50	63 %
Ne	17	13	30	37 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 9: Grafické znázornění tabulky číslo 45

Otázka č. 11 měla za úkol zjistit, zda respondenti využívají některá zařízení, ve kterých je možné, číst digitální podoby knih. U jediné skupiny převažovala odpověď ne, a to žáků prvního stupně. Zbytek respondentů tato zařízení převážně využívá.

Otázka č. 12: Využíváte toto zařízení ke čtení knih?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 46: Využití zařízení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, běžně	0	0	0	
Ano, zkusil/a jsem to	4	4	8	40 %
Ne, ani nevím, že to jde	6	6	12	60 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 47: Využití zařízení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, běžně	2	2	4	20 %
Ano, zkusil/a jsem to	6	1	7	35 %
Ne, ani nevím, že to jde	2	7	9	45 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 48: Využití zařízení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, běžně	2	4	6	30 %
Ano, zkusil/a jsem to	5	5	10	50 %
Ne, ani nevím, že to jde	3	1	4	20 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 49: Využití zařízení - vysoká škola

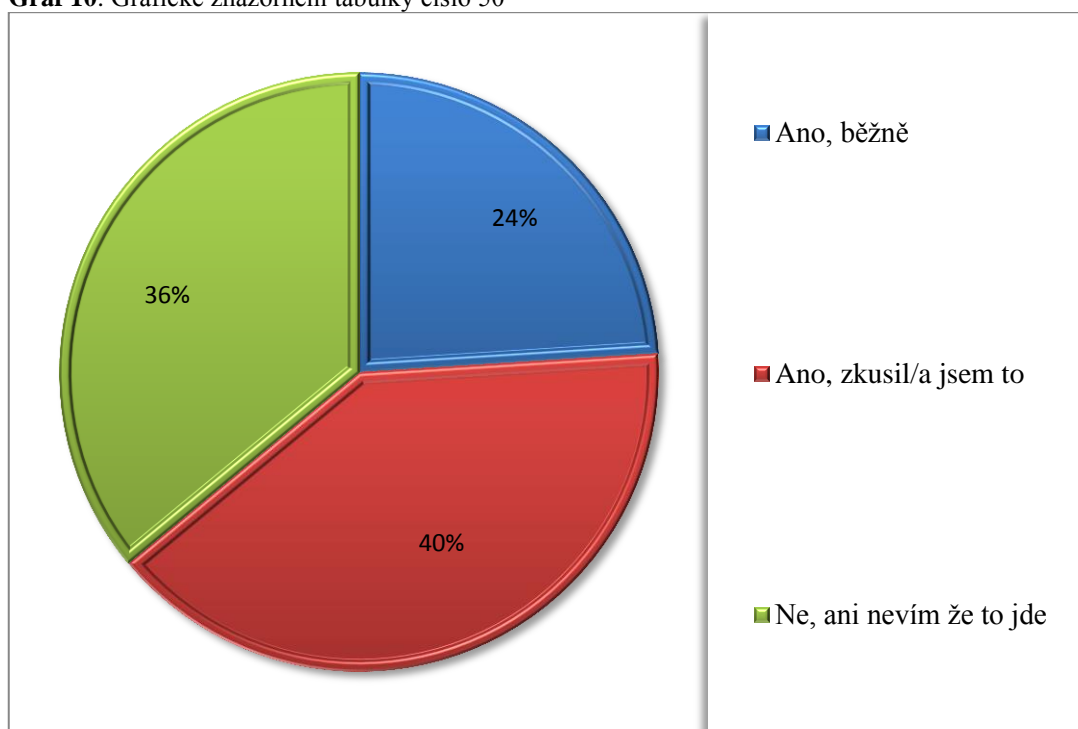
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, běžně	5	4	9	45 %
Ano, zkusil/a jsem to	2	5	7	35 %
Ne, ani nevím, že to jde	3	1	4	20 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 50: Využití zařízení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, běžně	9	10	19	24 %
Ano, zkusil/a jsem to	17	15	32	40 %
Ne, ani nevím, že to jde	14	15	29	36 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 10: Grafické znázornění tabulky číslo 50

Tato otázka je navazující na otázku č. 11. V předchozí otázce bylo od respondentů zjišťováno, zda využívají některá ze zařízení, která umožňují čtení elektronických knih. V otázce č. 12 je zjišťováno, zda tato zařízení využívají právě, ke čtení digitálních knih. Zkusilo to alespoň jednou 40 % dotazovaných. Dalších 36 % respondentů nemělo tušení, že je to možné, a jen 24 % tato zařízení využívá ke čtení běžně.

Otázka č. 13: Myslíte si, že elektronická kniha má nějaké výhody oproti knize normální?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 51: Výhody elektronické knihy - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Skladnost	5	2	7	35 %
Přemístitelnost	1	1	2	10 %
Velká paměť	1	3	4	20 %
Jiné	0	0	0	
Nemá žádné výhody	3	4	7	35 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 52: Výhody elektronické knihy - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Skladnost	5	3	8	40 %
Přemístitelnost	3	4	7	35 %
Velká paměť	1	0	1	5 %
Jiné	0	0	0	
Nemá žádné výhody	1	3	4	20 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 53: Výhody elektronické knihy - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Skladnost	6	5	11	55 %
Přemístitelnost	3	3	6	30 %
Velká paměť	0	0	0	
Jiné	0	0	0	
Nemá žádné výhody	1	2	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 54: Výhody elektronické knihy - vysoká škola

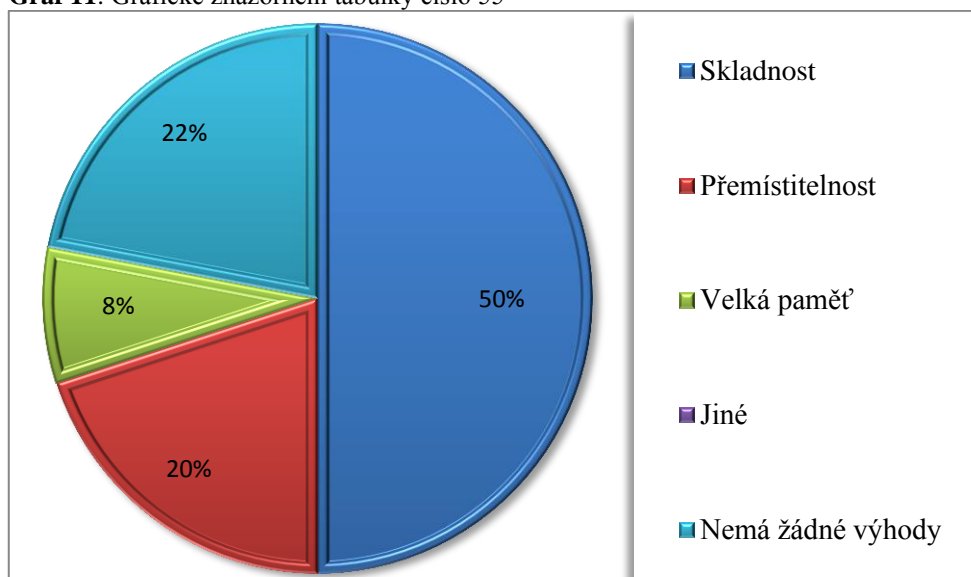
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Skladnost	4	10	14	70 %
Přemístitelnost	1	0	1	5 %
Velká paměť	1	0	1	5 %
Jiné	0	0	0	
Nemá žádné výhody	4	0	4	20 %
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 55: Výhody elektronické knihy - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Skladnost	20	20	40	50 %
Přemístitelnost	8	8	16	20 %
Velká paměť	3	3	6	8 %
Jiné	0	0	0	
Nemá žádné výhody	9	9	18	22 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 11: Grafické znázornění tabulky číslo 55

V otázce č. 13 měli respondenti zhodnotit výhodnost elektronických knih. Většina respondentů vidí jako hlavní výhodu skladnost.

Otázka č. 14: Jaké naopak vidíte nevýhody na elektronické knize?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 56: Nevýhody elektronické knihy - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Baterie (slabá výdrž)	5	6	11	55 %
Pořizovací cena zařízení	3	0	3	15 %
Hůře se v elektronické knize hledá	1	3	4	20 %
Jiné*	1	1	2	10 %
Celkem	10	10	40	100 %

*Odpovědi mimo nabídku dotazníku viz tabulka 57

- odpovědi jsou rozlišeny barvami na chlapce a dívky

Tabulka 57: Jiné odpovědi - 1. stupeň ZŠ

Jiné odpovědi	1. Z elektronické knihy mě bolí oči.
	2. Na elektronické knize nevidím žádné nevýhody.

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 58: Nevýhody elektronické knihy - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Baterie (slabá výdrž)	3	6	9	45 %
Pořizovací cena zařízení	3	2	5	25 %
Hůře se v elektronické knize hledá	4	2	6	30 %
Jiné	0	0	0	
Celkem	10	10	40	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 59: Nevýhody elektronické knihy - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Baterie (slabá výdrž)	1	5	6	30 %
Požizovací cena zařízení	4	2	6	30 %
Hůře se v elektronické knize hledá	5	3	8	40 %
Jiné	0	0	0	
Celkem	10	10	40	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 60: Nevýhody elektronické knihy - vysoká škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Baterie (slabá výdrž)	1	3	4	20 %
Požizovací cena zařízení	0	2	2	10 %
Hůře se v elektronické knize hledá	8	2	10	50 %
Jiné*	1	3	4	20 %
Celkem	10	10	40	100 %

*Odpovědi mimo nabídku dotazníku viz tabulka 62

- odpovědi jsou rozlišeny barvami na chlapce a dívky

Tabulka 61: Jiné odpovědi – vysoká škola

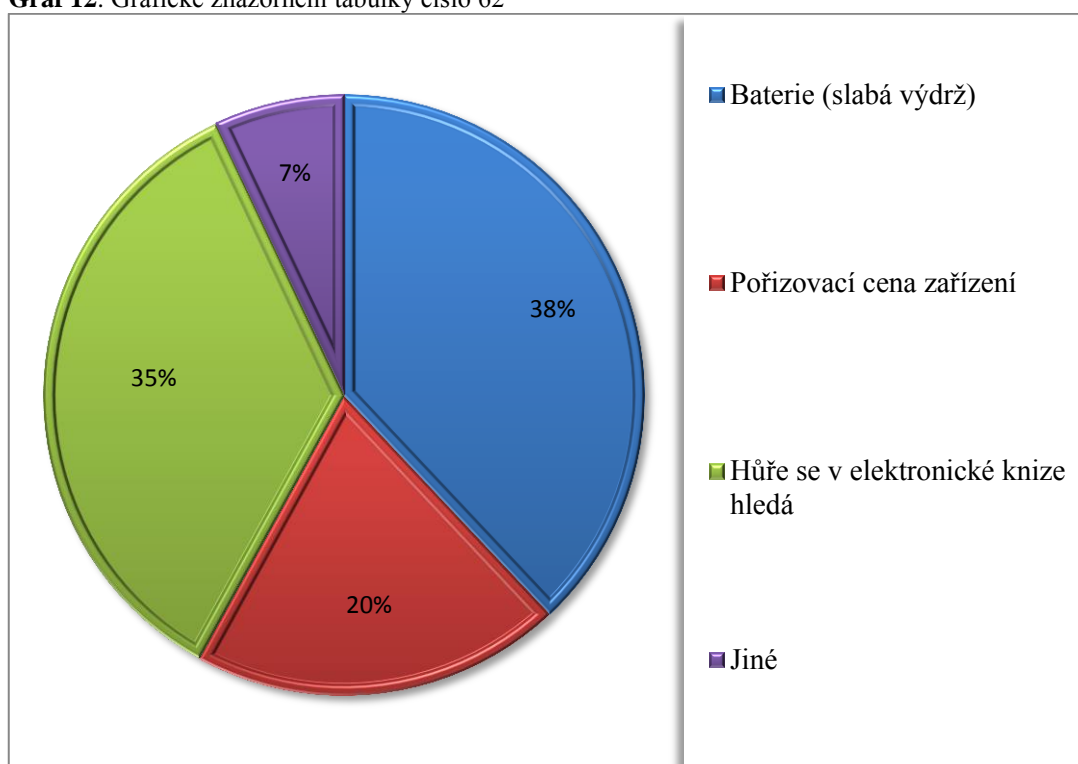
Jiné odpovědi	1. Elektronická kniha nemá své kouzlo.
	2. Chybí vůně, která je u papírové knihy.
	3. Vytrácí se kouzlo knihy.
	4. Namáhání zraku při čtení.

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 62: Nevýhody elektronické knihy - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Baterie (slabá výdrž)	10	20	30	38 %
Požizovací cena zařízení	10	6	16	20 %
Hůře se v elektronické knize hledá	18	10	28	35 %
Jiné	2	4	6	7 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 12: Grafické znázornění tabulky číslo 62

V otázce č. 14 měli respondenti poukázat na nevýhody, které podle nich elektronické knihy mají. Nejvíce dotazovaných vidí jako nevýhodu výdrž baterie u daného čtecího zařízení. Další nejčtenější odpovědí, bylo nesnadné hledání v elektronické knize a poté vysoká pořizovací cena.

Otázka č. 15: Myslíte si, že by lidé měli číst knihy? A proč?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 63: Důležitost čtení - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Zábava, odreagování	3	5	8	40 %
Kvůli vzdělání	3	1	4	20 %
Rozšiřují si tak slovní zásobu	4	4	8	40 %
Jiné	0	0	0	
Nemyslím si, že je důležité, aby lidé četli	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 64: Důležitost čtení - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Zábava, odreagování	2	2	4	20 %
Kvůli vzdělání	4	1	5	25 %
Rozšiřují si tak slovní zásobu	4	4	8	40 %
Jiné	0	0	0	
Nemyslím si, že je důležité, aby lidé četli	0	3	3	15 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 65: Důležitost čtení - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Zábava, odreagování	1	3	4	20 %
Kvůli vzdělání	3	0	3	15 %
Rozšiřují si tak slovní zásobu	6	7	13	65 %
Jiné	0	0	0	
Nemyslím si, že je důležité, aby lidé četli	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 66: Důležitost čtení - vysoká škola

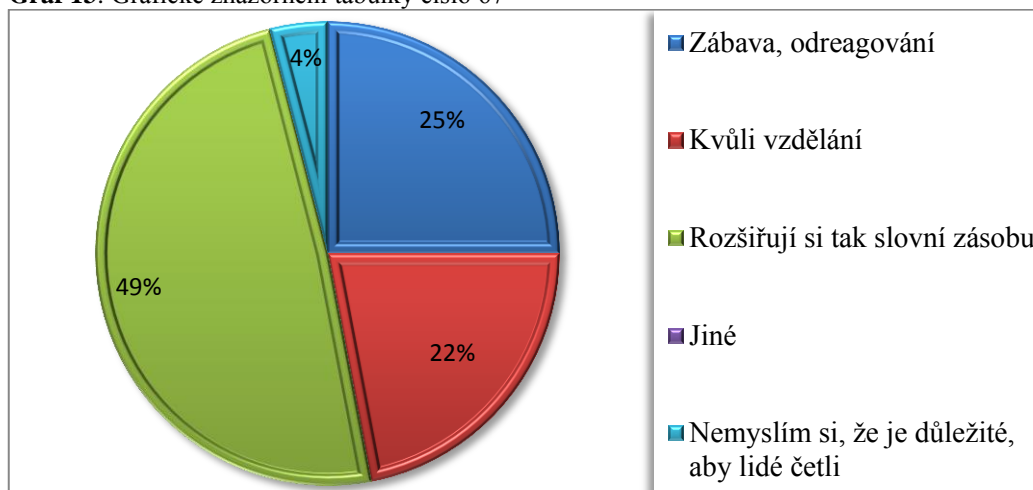
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Zábava, odreagování	3	1	4	20 %
Kvůli vzdělání	3	3	6	30 %
Rozšiřují si tak slovní zásobu	4	6	10	50 %
Jiné	0	0	0	
Nemyslím si, že je důležité, aby lidé četli	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 67: Důležitost čtení - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Zábava, odreagování	9	11	20	25 %
Kvůli vzdělání	13	5	18	22 %
Rozšiřují si tak slovní zásobu	18	21	39	49 %
Jiné	0	0	0	
Nemyslím si, že je důležité, aby lidé četli	0	3	3	4 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 13: Grafické znázornění tabulky číslo 67

Otázka č. 15 měla respondenty dovést k zamyšlení, proč by lidé měli vlastně knihy číst. Téměř polovina odpovídajících se shodla na tom, že si tak člověk rozšiřuje svou slovní zásobu. Jen 4 % respondentů se domnívá, že čtení není vůbec důležité.

Otázka č. 16: Myslíte si, že je důležité, jestli člověk čte elektronickou knihu nebo klasickou?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 68: Důležitost výběru knihy - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, každý tu samou knihu vnímá jinak	9	5	14	70 %
Ne, pořád čte ten samý text, proto to není důležité	1	5	6	30 %
Jiný důvod	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 69: Důležitost výběru knihy - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, každý tu samou knihu vnímá jinak	7	5	12	60 %
Ne, pořád čte ten samý text, proto to není důležité	3	5	8	40 %
Jiný důvod	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 70: Důležitost výběru knihy - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, každý tu samou knihu vnímá jinak	1	2	3	15 %
Ne, pořád čte ten samý text, proto to není důležité	9	8	17	85 %
Jiný důvod	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 71: Důležitost výběru knihy - vysoká škola

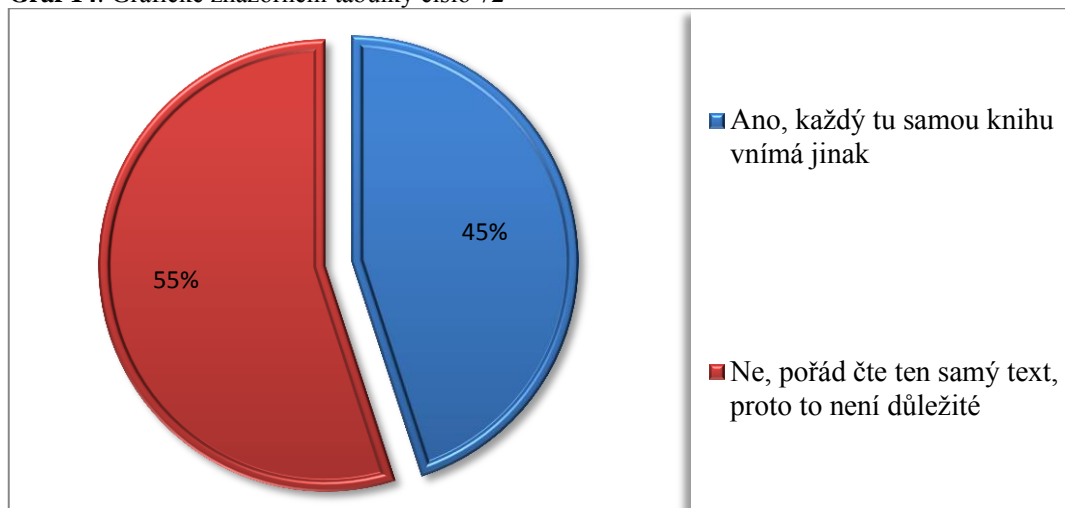
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, každý tu samou knihu vnímá jinak	4	3	7	35 %
Ne, pořád čte ten samý text, proto to není důležité	6	7	13	65 %
Jiný důvod	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 72: Důležitost výběru knihy - všichni respondenti

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Ano, každý tu samou knihu vnímá jinak	21	15	36	45 %
Ne, pořád čte ten samý text, proto to není důležité	19	25	44	55 %
Jiný důvod	0	0	0	
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 14: Grafické znázornění tabulky číslo 72

V otázce č. 16 se respondenti měli zamyslet nad tím, zda je pro čtenáře podstatné, jakou podobu knihy čte. U respondentů ze základní školy vidíme, že jim na samotné formě knihy záleží, kdežto starší respondenti už se převážně domnívají, že druh knihy je nepodstatnou záležitostí.

Otázka č. 17: Která varianta je lepší pro Vás? Kniha klasická nebo elektronická?

Respondenti z 1. stupně základní školy

Tabulka 73: Klasická nebo elektronická kniha - 1. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dávám přednost klasické knize	8	6	14	70 %
Je mi to jedno	2	4	6	30 %
Mám raději elektronickou knihu	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z 2. stupně základní školy

Tabulka 74: Klasická nebo elektronická kniha - 2. stupeň ZŠ

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dávám přednost klasické knize	6	4	10	50 %
Je mi to jedno	4	5	9	45 %
Mám raději elektronickou knihu	0	1	1	5 %
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti ze střední školy

Tabulka 75: Klasická nebo elektronická kniha - střední škola

<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dávám přednost klasické knize	9	8	17	85 %
Je mi to jedno	1	2	3	15 %
Mám raději elektronickou knihu	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Respondenti z vysoké školy

Tabulka 76: Klasická nebo elektronická kniha - vysoká škola

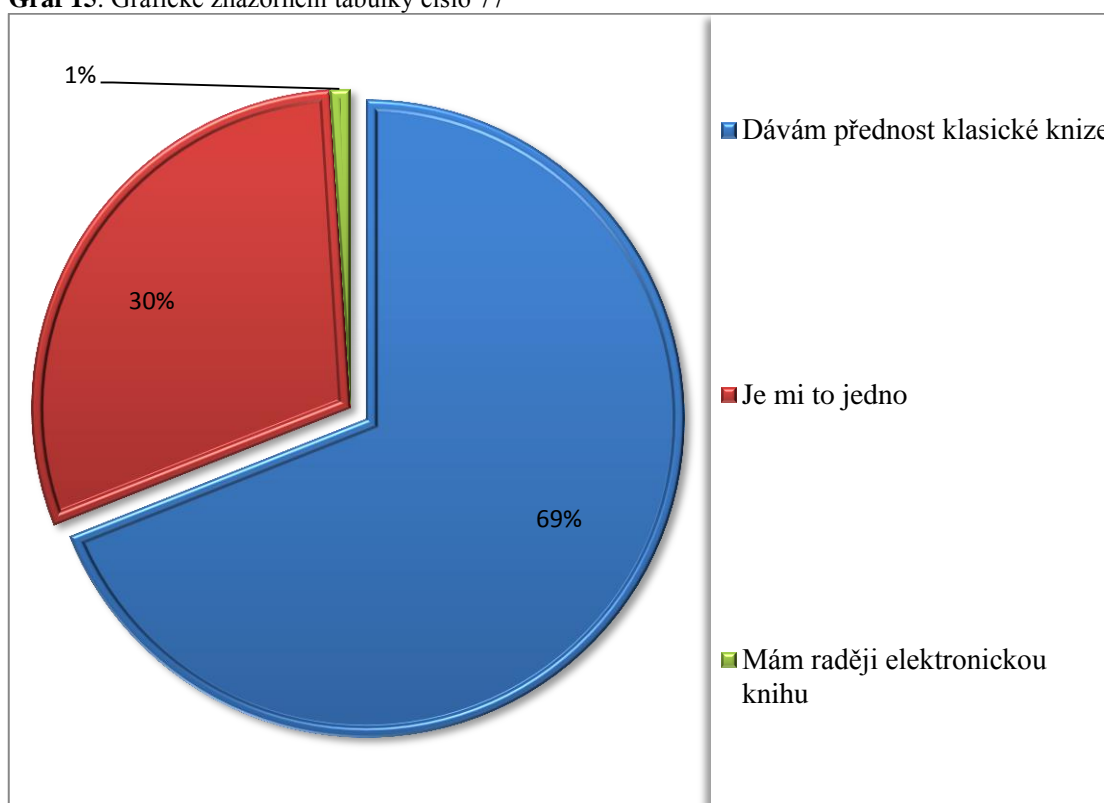
<i>Odpověď</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dávám přednost klasické knize	9	5	14	70 %
Je mi to jedno	1	5	6	30 %
Mám raději elektronickou knihu	0	0	0	
Celkem	10	10	20	100 %

Shrnutí odpovědí od všech respondentů

Tabulka 77: Klasická nebo elektronická kniha - všichni respondenti

<i>Celkem</i>	<i>Počet dívek</i>	<i>Počet chlapců</i>	<i>Celkem</i>	<i>Procenta</i>
Dávám přednost klasické knize	32	23	55	69 %
Je mi to jedno	8	16	24	30 %
Mám raději elektronickou knihu	0	1	1	1 %
Celkem	40	40	80	100 %

Graf 15: Grafické znázornění tabulky číslo 77

Poslední otázka měla vést zúčastněné respondenty k zamyšlení nad tím, jaké formě knihy dávají přednost oni sami. Více jak polovina odpovídajících se shodla na tom, že mají raději knihu klasickou tištěnou. Dalších 30 % respondentů formu knihy nijak neřeší a jen 1 % dotazovaných dává přednost knize elektronické před knihou klasickou.

6 Zhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1

Domnívám se, že alespoň 50 % respondentů navštěvuje knihovny.

Hypotéza č. 1 se potvrdila

Celkem 63 % respondentů uvedlo, že knihovnu navštěvují ale ne každý měsíc. Dalších 21 % dotazovaných odpovědělo, že knihovnu navštěvují často a jen 16 % respondentů nemá vůbec zřízenou průkazku do knihovny.

Hypotéza č. 2

Domnívám se, že více jak 40 % respondentů čte knihy jen z povinnosti, či kvůli studiu.

Hypotéza č. 2 se nepotvrdila

Celkem 58 % odpovídajících čte knihy pro pobavení a kvůli odpočinku. Z povinnosti nebo z důvodu studia čte knihy 22 % respondentů a jen 20 % čte, protože se rádi dozvídají nové věci.

Hypotéza č. 3

Domnívám se, že více jak 75 % respondentů má radost, když dostane knihu jako dárek.

Hypotéza č. 3 se nepotvrdila

Knihu jako dárek dostává rádo celkem 70 % respondentů, dalších 15 % knihy darem vůbec nedostává. Naopak knihu darem dostává nerado jen 9 % dotazovaných a 6 % ještě nikdy knihu nedostalo.

Hypotéza č. 4

Domnívám se, že více jak 80 % respondentů se již s elektronickou podobou knihy setkalo.

Hypotéza č. 4 se nepotvrdila

Celkem 41 % respondentů uvedlo, že elektronickou knihu ještě nikdy nevyužili. Dalších 31 % elektronickou knihu alespoň jednou zkusilo a jen 28 % dotazovaných čte elektronické knihy běžně.

Hypotéza č. 5

Domnívám se, že více jak 75 % respondentů využívá některé z elektronických zařízení, ve kterém je možnost elektronické knihy číst.

Hypotéza č. 5 se nepotvrdila

Zařízení, ve kterém je možné číst digitální knihy, využívá celkem 63 % respondentů, zbylých 37 % tato zařízení běžně nevyužívá.

Hypotéza č. 6

Domnívám se, že více jak 70 % respondentů dává elektronické knize přednost před knihou klasickou.

Hypotéza č. 6 se nepotvrdila

Celkem 69 % respondentů stále upřednostňuje tištěnou knihu před elektronickou. Dalších 30 % respondentů uvedlo, že jim na formátu knihy nezáleží a jen 1 % dává přednost digitální knize před knihou tištěnou.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá možnostmi čtení knih, rozdělena je na dvě části, a to část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou představeny knihy tištěné a jejich následný vývoj, dále pak vývoj knih elektronických a jejich možné výhody i nevýhody. Nedílnou součástí je i postoj knihoven k možnostem elektronického čtení a samotné ovlivnění čtenářů knihami a jejich čtením. Základním cílem teoretické části, bylo podat ucelený přehled o možnostech dnešního čtení knih, o jejich začátcích a vývoji.

Druhá část bakalářské práce je část praktická, jejímž cílem bylo zjistit, jaký vztah a celkové povědomí mají žáci a studenti o dnešních možnostech čtení knih. Uskutečnila jsem výzkum metodou dotazníkového šetření. Zaměřen byl na žáky a studenty Pardubického kraje, v rámci mého bydliště. Zúčastnění respondenti byli rozděleni na čtyři věkové kategorie a to sice, žáky prvního a druhého stupně Základní školy Ronov nad Doubravou, kde jsem pro žáky uspořádala přednášku, a to v rámci projektu k mé bakalářské práci. Cílem přednášky bylo informovat žáky o možnostech čtení, se kterými doposud nepřišli do kontaktu a prodiskutovat s nimi výhody a nevýhody jednotlivých možností. Další skupinou respondentů byli studenti střední školy, konkrétně studenti Gymnázia Josefa Ressela v Chrudimi a poslední skupinou byli studenti Univerzity Pardubice. Pro přehlednost jednotlivých odpovědí jsou všechny otázky z dotazníkového šetření graficky znázorněny. Každá věková kategorie má vlastní tabulku, kde je možnost porovnat i četnost jednotlivých odpovědí dle rozdělení na dívky a chlapce. Na konci každé otázky je shrnutí všech odpovědí a celé otázky.

Hlavní přínos pro mne celá práce měla zejména díky novým a pro mne nečekaným zjištěním, které vyvrátily většinu z mých předem stanovených hypotéz. Největším překvapením pro mne bylo zjištění, že převaha dotazovaných, i přes to, v jak technicky vyvinuté době vyrůstají, stále upřednostňují tištěné knihy před jejich elektronickými podobami.

Seznam použité literatury

Tištěné publikace:

Ilustrovaný encyklopedický slovník. Vyd. 1. Praha: Academia, 1981. Sv. 2. 957 s.

ŠIMEČEK, Zdeněk a Jiří TRÁVNÍČEK. *Knihy kupovati: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014. 499 s. ISBN 978-80-200-2404-6.

ŠTEMBERKOVÁ, Marie. *Literatura v českých zemích*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2000. 126 s. ISBN 80-7200-470-0.

PISTORIUS, Vladimír a Pavel KOČIČKA. *Jak se dělá e-kniha: příprava elektronických publikací ve formátech EPUB a MOBI*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2015. 270 s. ISBN 978-80-87855-15-7.

PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha: příručka pro nakladatele*. 3., dopl. a přeprac. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2011. 280 s. ISBN 978-80-87053-50-8.

ŘÍMANOVÁ, Radka a Lenka ŠATAVOVÁ. E-čtečky v českých knihovnách. In: *Knihovny současnosti: 2013*. 1. vydání. Ostrava: Sdružení knihoven ČR. 2013. 244 s. ISBN 978-80-86249-68-1.

VÁŠOVÁ, Lidmila. *Čtenáři a uživatelé informací: (základy psychologie a pedagogiky čtenáře): učební text*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 194 s.

Webové stránky:

Historie knihtisku. *Knihtisk*. [online]. © 2009 [cit. 2016-02-24].
Dostupné z: <http://knihtisk.info/historie-knihtisku.php>

POKORNÝ, Lukáš. Pohled na historii e-readerů s důrazem na jejich funkce. *Inflow: information journal* [online]. 2012 [cit. 2016-02-07]. ISSN 1802–9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/pohled-na-historii-ereaderu-s-durazem-na-jejich-funkce-0>

Městská knihovna Dolní Bousov: Projekt Gutenberg [online]. © 2012 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.knihovna.dolnibousov.cz/products/projekt-gutenberg/>

ORAVOVÁ, Monika a Gabriela FILIPOVÁ. *E-knihy: aneb první pomoc pro začátečníky* [online]. 1.0. Ostrava: Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, 2012 [cit. 2016-02-19]. ISBN 978-80-7054-139-5. Dostupné z: http://www.novybydzov.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_or_g=10716&id_dokumenty=8746

Ebook. *Wikipedie*. [online]. 17.1.2016 [cit. 2016-01-18].
Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ebook>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pravidelnost čtení - 1. stupeň ZŠ	29
Tabulka 2: Pravidelnost čtení - 2. stupeň ZŠ	29
Tabulka 3: Pravidelnost čtení - střední škola	29
Tabulka 4: Pravidelnost čtení - vysoká škola	30
Tabulka 5: Pravidelnost čtení - všichni respondenti	30
Tabulka 6: Návštěvy knihovny - 1. stupeň základní školy	31
Tabulka 7: Návštěvy knihovny - 2. stupeň základní školy	31
Tabulka 8: Návštěvy knihovny - střední škola	31
Tabulka 9: Návštěvy knihovny - vysoká škola	31
Tabulka 10: Návštěvy knihovny - všichni respondenti	32
Tabulka 11: Domácí knihovna - 1. stupeň ZŠ	33
Tabulka 12: Domácí knihovna - 2. stupeň ZŠ	33
Tabulka 13: Domácí knihovna - střední škola	33
Tabulka 14: Domácí knihovna - vysoká škola	34
Tabulka 15: Domácí knihovny - všichni respondenti	34
Tabulka 16: Obliba čtení - 1. stupeň ZŠ	35
Tabulka 17: Obliba čtení - 2. stupeň ZŠ	35
Tabulka 18: Obliba čtení - střední škola	35
Tabulka 19: Obliba čtení - vysoká škola	35
Tabulka 20: Obliba čtení - všichni respondenti	36
Tabulka 21: Motivace ke čtení - 1. stupeň ZŠ	37
Tabulka 22: Motivace ke čtení - 2. stupeň ZŠ	37
Tabulka 23: Motivace ke čtení - střední škola	37
Tabulka 24: Motivace ke čtení - vysoká škola	37
Tabulka 25: Motivace ke čtení - všichni respondenti	38
Tabulka 26: Inspirace ke čtení - 1. stupeň ZŠ	39
Tabulka 27: Inspirace ke čtení - 2. stupeň ZŠ	39
Tabulka 28: Inspirace ke čtení - střední škola	39
Tabulka 29: Inspirace ke čtení - vysoká škola	40
Tabulka 30: Inspirace ke čtení - všichni respondenti	40
Tabulka 31: Kniha jako dárek - 1. stupeň ZŠ	41
Tabulka 32: Kniha jako dárek - 2. stupeň ZŠ	41
Tabulka 33: Kniha jako dárek - střední škola	41
Tabulka 34: Kniha jako dárek - vysoká škola	42
Tabulka 35: Kniha jako dárek - všichni respondenti	42
Tabulka 36: Čtení digitální knihy - 1. stupeň ZŠ	43
Tabulka 37: Čtení digitální knihy - 2. stupeň ZŠ	43
Tabulka 38: Čtení digitální knihy - střední škola	43

Tabulka 39: Čtení digitální knihy - vysoká škola	43
Tabulka 40: Čtení digitální knihy - všichni respondenti	44
Tabulka 41: Elektronické zařízení - 1. stupeň ZŠ	45
Tabulka 42: Elektronické zařízení - 2. stupeň ZŠ	45
Tabulka 43: Elektronické zařízení - střední škola	45
Tabulka 44: Elektronické zařízení - vysoká škola	45
Tabulka 45: Elektronické zařízení - všichni respondenti	46
Tabulka 46: Využití zařízení - 1. stupeň ZŠ	47
Tabulka 47: Využití zařízení - 2. stupeň ZŠ	47
Tabulka 48: Využití zařízení - střední škola	47
Tabulka 49: Využití zařízení - vysoká škola	47
Tabulka 50: Využití zařízení - všichni respondenti	48
Tabulka 51: Výhody elektronické knihy - 1. stupeň ZŠ	49
Tabulka 52: Výhody elektronické knihy - 2. stupeň ZŠ	49
Tabulka 53: Výhody elektronické knihy - střední škola	49
Tabulka 54: Výhody elektronické knihy - vysoká škola	50
Tabulka 55: Výhody elektronické knihy - všichni respondenti	50
Tabulka 56: Nevýhody elektronické knihy - 1. stupeň ZŠ	51
Tabulka 57: Jiné odpovědi - 1. stupeň ZŠ	51
Tabulka 58: Nevýhody elektronické knihy - 2. stupeň ZŠ	51
Tabulka 59: Nevýhody elektronické knihy - střední škola	52
Tabulka 60: Nevýhody elektronické knihy - vysoká škola	52
Tabulka 61: Jiné odpovědi – vysoká škola	52
Tabulka 62: Nevýhody elektronické knihy - všichni respondenti	53
Tabulka 63: Důležitost čtení - 1. stupeň ZŠ	54
Tabulka 64: Důležitost čtení - 2. stupeň ZŠ	54
Tabulka 65: Důležitost čtení - střední škola	54
Tabulka 66: Důležitost čtení - vysoká škola	55
Tabulka 67: Důležitost čtení - všichni respondenti	55
Tabulka 68: Důležitost výběru knihy - 1. stupeň ZŠ	56
Tabulka 69: Důležitost výběru knihy - 2. stupeň ZŠ	56
Tabulka 70: Důležitost výběru knihy - střední škola	56
Tabulka 71: Důležitost výběru knihy - vysoká škola	57
Tabulka 72: Důležitost výběru knihy - všichni respondenti	57
Tabulka 73: Klasická nebo elektronická kniha - 1. stupeň ZŠ	58
Tabulka 74: Klasická nebo elektronická kniha - 2. stupeň ZŠ	58
Tabulka 75: Klasická nebo elektronická kniha - střední škola	58
Tabulka 76: Klasická nebo elektronická kniha - vysoká škola	58
Tabulka 77: Klasická nebo elektronická kniha - všichni respondenti	59

Seznam grafů

Graf 1: Grafické znázornění tabulky číslo 5	30
Graf 2: Grafické znázornění tabulky číslo 10	32
Graf 3: Grafické znázornění tabulky číslo 15	34
Graf 4: Grafické znázornění tabulky číslo 20	36
Graf 5: Grafické znázornění tabulky číslo 25	38
Graf 6: Grafické znázornění tabulky číslo 30	40
Graf 7: Grafické znázornění tabulky číslo 35	42
Graf 8: Grafické znázornění tabulky číslo 40	44
Graf 9: Grafické znázornění tabulky číslo 45	46
Graf 10: Grafické znázornění tabulky číslo 50	48
Graf 11: Grafické znázornění tabulky číslo 55	50
Graf 12: Grafické znázornění tabulky číslo 62	53
Graf 13: Grafické znázornění tabulky číslo 67	55
Graf 14: Grafické znázornění tabulky číslo 72	57
Graf 15: Grafické znázornění tabulky číslo 77	59

Seznam příloh

Příloha A: Fotografie z přednášky pro ZŠ Ronov nad Doubravou	68
Příloha B: Dotazník k výzkumu	69

Příloha A: Fotografie z přednášky po ZŠ Ronov nad Doubravou

Součástí práce, konkrétně praktické části, byla část projektová. V rámci tohoto projektu, byla uspořádána pro část zúčastněných respondentů přednáška Knihy versus elektronické čtení, jejímž cílem bylo zjistit povědomí žáků o tomto tématu.

Fotografie č. 1

Fotografie č. 2

Příloha B: Dotazník k výzkumu

KNIHY KLASICKÉ VERSUS ELEKTRONICKÉ

Dotazník je anonymní, jeho účelem je zanalyzovat povědomí studentů o možnostech čtení knih. U každé otázky zakroužkujte prosím jen jednu odpověď, pokud není u dané otázky uvedeno jinak. Předem děkuji za Váš čas a pravdivé vyplnění.

1. **Jakého jste pohlaví?**
  - a. Žena/dívka
  - b. Muž/chlapec
2. **Kde právě studujete?**
  - a. Základní škola 1. Stupeň
  - b. Základní škola 2. Stupeň
  - c. Střední škola
  - d. Vysoká škola
3. **Jak pravidelně čtete?**
  - a. Nečtu vůbec
  - b. Čtu pravidelně
  - c. Přečtu průměrně 1 knihu za měsíc
  - d. Čtu častěji (více knih za měsíc)
4. **Navštěvujete knihovnu, abyste si půjčili knihy? (Může jít i o školní knihovnu)**
  - a. Ano, často
  - b. Ano, občas (ne každý měsíc)
  - c. Ne, nemám ani průkazku
5. **Máte doma svou knihovnu? Jak je asi velká?**
  - a. Malá (do 15 knih)
  - b. Střední (15-40 knih)
  - c. Velká (40 a více knih)
  - d. Nemám doma žádnou svou knihu
6. **Baví Vás čtení?**
  - a. Moc baví
  - b. Docela baví
  - c. Spíš nebaví
  - d. Vůbec nebaví
7. **Co Vás motivuje ke čtení?**
  - a. Čtu pro pobavení, odpočinek
  - b. Čtu, protože rád/a zjišťuji nové věci
  - c. Čtu jen z povinnosti, kvůli škole
8. **Kde hledáte inspiraci k tomu, co budete číst?**
  - a. Televize, internet, rádio, noviny, časopisy, propagační letáky od nakladatelství
  - b. Kamarádi, rodina
  - c. Učitelé, knihovníci
9. **Je pro Vás kniha dobrým dárkem?**
  - a. Dostávám je rád/a
  - b. Dostávám je nerad/a
  - c. Nedostávám knihy
  - d. Ještě nikdy v životě jsem knihu nedostal/a

- 10. Přečetl/a jste někdy knihu v digitální podobě?**
- Ano, jednou
  - Ano, čtu je běžně
  - Ne, nikdy
- 11. Používáte nějaké zařízení, ve kterém se dají elektronické knihy číst? (PC, smartphone, tablet, čtečka)**
- Ano
  - Ne
- 12. Využíváte toto zařízení ke čtení knih?**
- Ano, běžně
  - Ano, zkusil/a jsem to
  - Ne, ani nevím, že to jde
- 13. Myslíte si, že elektronická kniha má nějaké výhody oproti knize normální? (Vyberte možnosti, které si myslíte, že jsou výhodou)**
- Skladnost
  - Přemístitelnost
  - Velká paměť
  - Jiné (doplň) .....
  - Nemá žádné výhody
- 14. Jaké naopak vidíte nevýhody na elektronické knize? (Můžete vybrat více možností)**
- Baterie (slabá výdrž)
  - Pořizovací cena zařízení
  - Hůře se v elektronické knize něco hledá
  - Jiné (doplň) .....
- 15. Myslíte si, že by lidé měli číst knihy? A proč?**
- Zábava, odreagování
  - Kvůli vzdělání
  - Rozšiřují si tak slovní zásobu
  - Jiné (doplň) .....
  - Nemyslím si, že je důležité, aby lidé četli
- 16. Myslíte si, že je důležité, jestli člověk čte elektronickou knihu nebo klasickou?**
- Ano, každý tu samou knihu vnímá jinak
  - Ne, pořád čtou ten samý text, proto to není důležité
  - Jiný důvod (doplň) .....
- 17. Která varianta je lepší pro Vás? Kniha klasická nebo elektronická?**
- Dávám přednost klasické knize
  - Je mi to jedno
  - Mám raději elektronickou knihu

Děkuji za vyplnění ☺